

Handreiking water en bodem in het omgevingsplan

Provincie Noord-Brabant

Handreiking water en bodem in het omgevingsplan – provincie Noord-Brabant

Auteursversie, november 2023

Auteurs: Christine Jongma, Sophie Hasselman en Simon Handgraaf, FLO Legal

Huidige versie 1.0, d.d. 23 april 2024

Contactpersonen provincie Noord-Brabant: Irene van der Staak en Marloes de Brouwer

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Doel van de handreiking	3
1.2	Leeswijzer	3
1.3	Relatie doel waterregels – Europees, nationaal en provinciaal beleid	4
1.4	Samenvatting provinciaal water- en bodembeleid	5
1.5	Provinciale regelgeving	7
2.	Nieuwe elementen van het omgevingsplan	9
2.1	Mogelijkheden en beperkingen van het omgevingsplan	9
2.2	Nieuwe watertoets: weging van het waterbelang	9
2.3	Werkafspraken waterbeheerders	10
2.4	Werking instructieregels omgevingsverordening	10
3.	Vertaling instructieregels naar omgevingsplannen	12
3.1	Instructieregel Waterwingebied	12
3.1.1	Voorbeeldregels omgevingsplan	12
3.1.2	Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	12
3.2	Instructieregel Grondwaterbeschermingsgebied	13
3.2.1	Voorbeeldregels omgevingsplan	13
3.2.2	Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	14
3.3	Instructieregel Boringsvrije zone	15
3.3.1	Voorbeeldregels omgevingsplan	15
3.3.2	Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	15
3.4	Instructieregel milieubelastende activiteit met gevolgen voor het watersysteem	16
3.4.1	Voorbeeldregels omgevingsplan	16
3.4.2	Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	17
3.5	Instructieregel milieubelastende activiteit bodemsanering met risico voor het grondwater	18
3.5.1	Voorbeeldregels omgevingsplan	19
3.5.2	Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	20
3.6	Instructieregel verbod op het rechtstreeks lozen in grondwater	21
3.6.1	Voorbeeldregels omgevingsplan	21
3.6.2	Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	22
3.7	Instructieregel lozing van verontreinigd grondwater op of in de bodem	23
3.7.1	Voorbeeldregels omgevingsplan	24
3.7.2	Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	27
3.8	Instructieregel Historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar verspreidingsrisico	29
3.8.1	Voorbeeldregels omgevingsplan	29
3.8.2	Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	29
3.9	Instructieregel Natuur Netwerk Brabant – ecologische verbindingzone	31
3.9.1	Voorbeeldregels omgevingsplan	32
3.9.2	Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	33
3.10	Instructieregel Attentiezone waterhuishouding	34
3.10.1	Voorbeeldregels omgevingsplan	34
3.10.2	Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	35

3.11	Instructieregel Behoud en herstel van watersystemen	36
	3.11.1 Voorbeeldregels omgevingsplan	36
	3.11.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	37
3.12	Instructieregel Aardkundige waarden	38
	3.12.1 Voorbeeldregels omgevingsplan	38
	3.12.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	39
3.13	Instructieregel Groenblauwe waarden	40
	3.13.1 Voorbeeldregels omgevingsplan	41
	3.13.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	42
3.14	Instructieregel Aansluiting primaire waterkering	43
	3.14.1 Voorbeeldregels omgevingsplan	44
	3.14.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	45
3.15	Instructieregel Rivierbed	46
	3.15.1 Voorbeeldregels omgevingsplan	46
	3.15.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	47
3.16	Instructieregel Regionale waterberging	47
	3.16.1 Voorbeeldregels omgevingsplan	48
	3.16.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	48
3.17	Instructieregel Reservering waterberging	50
	3.17.1 Voorbeeldregels omgevingsplan	50
	3.17.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	51
3.18	Instructieregel Duurzame stedelijke ontwikkeling	52
	3.18.1 Voorbeeldregels omgevingsplan	52
	3.18.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	53
3.19	Instructieregel Teeltbedrijf	54
	3.19.1 Voorbeeldregels omgevingsplan	54
	3.19.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan	56

Bijlage: Toetslijst voor Planbeoordelaars voor water en bodem in het Omgevingsplan 2024

1. Inleiding

1.1 Doel van de handreiking

De provincie Noord-Brabant heeft verschillende taken op het gebied van water en bodem. De provincie stelt het regionale water- en bodembeleid op, waar de waterschappen en gemeenten uitvoering aan geven. Dit omvat onder meer de bescherming van drinkwaterbronnen, klimaatadaptatie, waterkwaliteit, water in relatie tot landbouw en natuur en zelfs erfgoed (de Nieuwe Hollandse Waterlinie). In de omgevingsverordening Noord-Brabant heeft de provincie instructieregels opgenomen voor het omgaan met water in relatie tot de genoemde onderwerpen. Deze instructieregels verplichten gemeenten om rekening te houden met de waterbelangen en om regels in het omgevingsplan op te nemen waarmee deze belangen worden geborgd.

Deze handreiking biedt inzicht in alle aspecten van het provinciale water- en bodemsysteem in relatie tot het omgevingsplan en de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsactiviteit. De handreiking is bedoeld voor zowel de gemeente als de provincie zelf en gaat uit van het huidige recht (dus de Omgevingswet).

Gezien de hierboven genoemde opgaven voor de komende tijd is dit het juiste moment om zo'n handreiking op te stellen. Het provinciale beleid voor deze opgaven is deels nog in ontwikkeling, maar wachten leidt tot verlies van kansen. We gaan in deze handreiking daarom uit van de huidige stand van zaken, in de wetenschap dat de handreiking kan worden aangevuld of aangescherpt als er nieuwe beleidswensen ontstaan. Dit is in lijn met de omgevingsvisie en de omgevingsverordening. Het onderwerp water en bodem sturend is nog heel erg in ontwikkeling. Er zijn ook veel raakvlakken met aanpalende beleidsterreinen. Naar aanleiding van de toekomstige ontwikkelingen zal de handreiking regelmatig worden bijgewerkt.

De handreiking kan worden gebruikt:

- door gemeenten bij het voorbereiden en opstellen van een omgevingsplan¹ en bij het faciliteren van een initiatief van derden (een omgevingsvergunning/buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA); en
- door de provincie zelf, bij advies over het (voor)ontwerp van omgevingsplannen.

Nog op te merken valt dat deze handreiking niet toeziet op alle bodemaspecten. Er is een onderscheid in gemeentelijke taken en provinciale taken. In alle gevallen voert de omgevingsdienst de taken uit, hetzij namens gemeente, hetzij namens provincie. De historische verontreinigingen die met spoed gesaneerd moeten worden of al beschikt zijn, blijven door het overgangsrecht van de Omgevingswet onder de Wet bodembescherming vallen. Om deze reden zijn hiervoor geen instructieregels opgenomen in de omgevingsverordening. Desondanks is het zaak om in het omgevingsplan rekening te houden met alle locaties waar een verontreiniging aanwezig is.

1.2 Leeswijzer

In deze handreiking zijn alle instructieregels in de omgevingsverordening die te maken hebben met water en bodem en die relevant zijn voor gemeenten opgenomen. Dit eerste hoofdstuk bevat een samenvatting van het provinciale beleid en de provinciale regelgeving. Hoofdstuk 2 gaat in op de kenmerken van het omgevingsplan in vergelijking met het bestemmingsplan en de werkafspraken die

¹ Huidige praktijkvoorbeelden van water en bodem in gemeentelijke regelgeving zijn bijvoorbeeld de Hemelwaterverordening van Helmond of het paraplubestemmingsplan water en klimaat van de gemeente Eindhoven.

de provincie heeft gemaakt over omgevingsplannen. In hoofdstuk 3 van deze handreiking staan de instructieregels uit de Omgevingsverordening Noord-Brabant die betrekking hebben op de onderwerpen water en bodem centraal. Per instructieregel zijn voorbeeldregels en toelichtingen uitgewerkt die als inspiratie gebruikt kunnen worden in het omgevingsplan. In hoofdstuk 4 is een toetslijst opgenomen, die gebruikt kan worden als checklist bij het opstellen van het omgevingsplan.

1.3 Relatie doel waterregels – Europees, nationaal en provinciaal beleid

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de Europese richtlijnen die, gezien de doelen die onder andere in 2027 gehaald moeten zijn voor bijvoorbeeld de waterkwaliteit, van groot belang zijn voor water en bodem en de nationale en provinciale regels en beleidsdocumenten die daar invulling aan geven. In de laatste kolom is aangegeven in welke paragraaf of paragrafen van deze handreiking het betreffende onderwerp terugkomt.

Onderwerp	Instructie regels omgevings-verordening	Werkingsgebieden	Doel	Europees	Uitwerking in paragraaf handreiking
Waterwinning voor menselijke consumptie	5.16, 5.17 en 5.18	Waterwingebied, Grondwaterbeschermingsgebied en Boringsvrije zone	Schoon en voldoende drinkwater en grondwater (bron)	Drinkwaterrichtlijn Grondwaterrichtlijn Kaderrichtlijn water	3.1, 3.2 en 3.3
Voorkomen grondwaterverontreiniging	5.22, 5.23, 5.24, 5.25, 5.26	Hele beheergebied	Schoon en voldoende grondwater en oppervlaktewater	Grondwaterrichtlijn Kaderrichtlijn water	3.4, 3.5, 3.6, 3.7 en 3.8
Natuur Netwerk Brabant	5.40, 5.41 en 5.42	Natuur Netwerk Brabant – ecologische verbindingzone, Attentiezone waterhuishouding en Behoud en herstel van watersystemen	Natuurbescherming en soortenbescherming Schoon en voldoende grondwater en oppervlaktewater	Habitatrichtlijn Vogelrichtlijn Grondwaterrichtlijn Kaderrichtlijn water	3.9, 3.10 en 3.11
Aardkundige, en groenblauwe waarden	5.43, 5.45 en 5.46	Aardkundige waarden en Groenblauwe waarden	Schoon en voldoende grondwater Natuurbescherming en soortenbescherming	Habitatrichtlijn Vogelrichtlijn Grondwaterrichtlijn	3.12 en 3.13

Onderwerp	Instructie regels omgevings-verordening	Werkingsgebieden	Doel	Europees	Uitwerking in paragraaf handreiking
Waterveiligheid en Waterberging	5.47, 5.48, 5.49 en 5.50	Aansluiting primaire waterkering, Rivierbed, Regionale waterberging en Reservering waterberging	Negatieve gevolgen van overstromingen beperken	Richtlijn Overstromingsrisico's	3.14, 3.15, 3.16 en 3.17
Ontwikkeling van stedelijke functies en mobiliteit	5.55	Hele beheergebied	Schoon en voldoende oppervlaktewater Klimaatdoelen halen	Kaderrichtlijn water Klimaatakkoord	3.18
Plantaardige teelten	5.68	Permanente teeltondersteunende voorzieningen	Schoon en voldoende grondwater en oppervlaktewater	Grondwaterrichtlijn Kaderrichtlijn water Klimaatakkoord	3.19

1.4 Samenvatting provinciaal water- en bodembeleid

De provincie Noord-Brabant werkt aan een klimaatbestendig en waterrobuust bodem- en watersysteem. Door middel van een gebiedsgerichte aanpak wordt gewerkt aan de integrale duurzame inrichting en gebruik van de leefomgeving, waarbij de watertransitie een belangrijke rol speelt.² De provincie Noord-Brabant heeft het water- en bodembeleid opgenomen in de Brabantse Omgevingsvisie³ en het Regionaal Water en Bodem Programma⁴ (RWP).

In de omgevingsvisie staan de volgende beleidsdoelen en uitgangspunten:

- Stedelijk en landelijk inrichten voor de wateropgave met het oog op klimaatadaptatie, gezond en klimaatbestendig bouwen is de standaard;
- In stedelijk gebied is voldoende ruimte voor waterberging, in landelijk gebied spelen de eigenschappen van het beeklandschap en het grondgebruik een sleutelrol om wateroverlast te voorkomen en water vast te houden in tijden van droogte;
- Aandacht voor oppervlaktewaterkwaliteit en grondwaterkwantiteit, het vraagt een grote inspanning van alle partijen om onze doelstellingen te halen;
- Wat betreft grondstoffen, bijvoorbeeld grondwater of geothermie, is aandacht nodig voor de balans tussen duurzame benutting en effectieve bescherming;
- De bodemkwaliteit en waterhuishouding zijn een cruciale factor voor de emissies uit de landbouw en de te hoge belasting van de Natura 2000-gebieden;
- Bodem- en (grond-) waterkwaliteit zijn basiskwaliteiten die Brabant maken tot wat het is;

2 Ruimtelijk Beeld Watertransitie Brabant, H+N+S Landschapsarchitecten, oktober 2022.

3 De kwaliteit van Brabant, Visie op de Brabantse leefomgeving, Brabantse Omgevingsvisie, 2018.

4 Regionaal Water en Bodem Programma 2022-2027, provincie Noord-Brabant.

- De ambitie dat veehouderij en plantaardige teelten samen een circulair systeem vormen waarin nauwelijks verliezen naar bodem, water of lucht optreden;
- De gemeente is de eerstverantwoordelijke voor het ontwikkelen en beschermen van de fysieke leefomgeving en geeft een eigen invulling aan de kwaliteit van de leefomgeving;
- Als er zaken zijn die het schaalniveau van gemeenten te boven gaan, heeft de provincie specifieke taken en bevoegdheden; de provincie zet deze in als dat een toegevoegde waarde heeft bij het realiseren van de gezamenlijke doelen (zoals energietransitie en klimaatproof worden);
- Om onomkeerbare effecten op grondwaterkwaliteit, natuur, landschap, cultuurhistorie, aardkundige waarden en stilte te borgen is regulering nodig, vanuit een gemeente overstijgend belang kan het nodig zijn om op (sub)regionaal of provinciaal niveau spelregels met elkaar af te spreken;
- Samenwerken als één overheid met inwoners, bedrijfsleven en kennisinstellingen aan gemeenschappelijke doelen en opgaven, doelgericht opereren;
- We beschermen grondwaterwinningen voor menselijke consumptie op minstens hetzelfde niveau als tot nu en we ontwikkelen beleid gericht op het weer vitaal maken van de bodem; en
- Thema's als veilig, gezond en omgevingskwaliteit vormen de basis van alle handelen en zijn integraal verweven met het 'diep, rond en breed kijken' en de kernwaarden die richting geven aan de toepassing daarvan.

De omgevingsvisie bevat de ambitie van de provincie en is het overkoepelend en leidend kader voor het RWP. Het RWP werkt het thema water en bodem nader uit en geeft een invulling aan de omgevingsvisie. De visie zet in op het vinden van een balans tussen beschermen en benutten. Schoon en voldoende water, vitale bodem, waterveiligheid en klimaatadaptatie dragen bij aan een verbetering van de omgevingskwaliteit.⁵

Het RWP is de opvolger van het Provinciaal Milieu en Waterplan (PMWP) en vormt samen met het Nationaal Waterprogramma en de waterbeheerprogramma's van de waterschappen het planstelsel voor de wateropgaven in Nederland. In het PMWP stond de integratie van het water- en milieubeleid centraal. Dit wordt voortgezet in het RWP. Doel van het nieuwe RWP is een klimaatadaptief Brabant met veilig, schoon en voldoende water en een vitale bodem. Het RWP biedt waterschappen en gemeenten een kader voor hun eigen beleid.

In het RWP staan de volgende concretere beleidsdoelen en uitgangspunten:

- De provincie voert een integraal beleid op het gebied van water en vitale bodem;
- Niet alles kan overal: het grondgebruik is volgend op het water- en bodemsysteem;
- Er is voldoende water, dit betekent: voldoende diep en ondiep grondwater en oppervlaktewater met optimale zoetwaterbeschikbaarheid en waterverdeling in geval van extreme droogte, niet te veel oppervlaktewater om ernstige regionale wateroverlast zo veel mogelijk te voorkomen;
- Er is schoon grond- en oppervlaktewater voor de volksgezondheid en natuur, in overeenstemming met de normen van de KRW; we voorkomen verontreiniging en beschermen de diepe grondwatervoorraden;
- Veiligheid tegen hoogwater in het hoofdwatersysteem en het regionaal watersysteem;
- De bodem is vitaal: vergroten van de vitaliteit, sponswerking, resistentie tegen ziekten en natuurlijk productievermogen van de bodem voor duurzame landbouw en biodiversiteit; en
- Klimaatadaptatie: aanpassen aan klimaatverandering in alle domeinen van het provinciale waterbeleid.

5 Regionaal Water en Bodem Programma 2022-2027, provincie Noord-Brabant, p. 4.

1.5 Provinciale regelgeving

De inzet van de provincie richt zich met name op situaties waarbij de provincie een toegevoegde waarde heeft bij het realiseren van de maatschappelijke doelen. De omgevingsverordening is één van de instrumenten die de provincie inzet om haar doelen en ambities te bereiken. De verordening bevat de spelregels en randvoorwaarden met een bindende werking voor het handelen van burgers, bedrijven, gemeenten en waterschappen. De omgevingsverordening sluit aan op de werkwijze van de omgevingsvisie, maar is ook gebaseerd op overig vastgesteld beleid, zoals de doelen en ambities voor duurzame energie uit de Energie-agenda en de uitwerking van het water- en bodembeleid in het RWP. De provinciale regelgeving staat in de per 1 januari 2024 geldende omgevingsverordening Noord-Brabant (OV) en bevat inhoudelijke regels voor de bescherming van het water- en bodemsysteem. In hoofdstuk 3 van de OV staan de rechtstreeks werkende regels voor burgers en bedrijven. Het is voor gemeenten van belang om deze in het oog te houden en bij het uitwerken van de regels in het omgevingsplan te zorgen voor afstemming met de provinciale regels. De instructieregels voor gemeenten zijn te vinden in hoofdstuk 5 van de OV. Hoofdstuk 3 van deze handreiking bevat een voorbeeld uitwerking van de verschillende instructieregels die gaan over water en bodem.

In het RWP wordt de volgende relatie gelegd met de provinciale regelgeving uit de OV:

- Met de Omgevingsverordening kan de provincie aan bepaalde gebieden regels meegeven. Dit geldt voor de rechtstreeks werkende regels voor activiteiten (bijvoorbeeld in grondwaterbeschermings-gebieden) en voor de regels die invloed hebben op het ruimtegebruik in die gebieden en door gemeenten in hun omgevingsplannen of door waterschappen in hun waterschapsverordening moeten worden overgenomen (bijvoorbeeld met betrekking tot waterberging). De regels geven uitvoering aan het beleid in het RWP.
- Om invulling te geven aan het beleid in dit RWP is de aanduiding 'water voor de zone met groenblauwe waarden' opgenomen in de Omgevingsverordening. De zone met groenblauwe waarden bestaat overwegend uit landelijk gebied met belangrijke nevenfuncties voor natuur en water. De gebieden dragen bij aan de bescherming van de waarden die zijn gelegen in grote delen van het Natuurnetwerk Brabant, inclusief de ecologische verbindingszones en de wateren met een functie 'waternatuur' en de functie 'verweven'. Hieronder valt ook de buffering van omgevings- en klimaatinvloeden op deze gebieden. De zone met groenblauwe waarden heeft daarnaast óók zelfstandige betekenis voor biodiversiteit, watersysteemherstel en landschap. De zone is om die reden essentieel, gezien vanuit een klimaatbestendig en robuust watersysteem.
- Ook groene gebieden door en nabij de stedelijke omgeving zijn opgenomen binnen groenblauwe waarden. Deze gebieden bieden bij uitstek mogelijkheden voor recreatie, extensieve vormen van landbouw en multifunctioneel landgebruik. Voor deze deelfunctie geldt beperkt beschermingsbeleid. Dit houdt in, dat binnen deze gebieden in beginsel waterhuishoudkundige ingrepen mogen plaatsvinden, mits deze zijn gericht op het verbeteren van de condities voor natuur of op verbetering van de landbouwkundige condities na afweging in het kader van de omgevingstoets (zoals opgenomen in de Omgevingsvisie met het diep-rond en breed kijken).
- Het beleid in de zone met groenblauwe waarden is vooral gericht op een klimaatbestendig en robuust watersysteem en de ontwikkeling van groenblauwe waarden. De gemeenten geven in hun omgevingsplan aan op welke wijze rekening wordt gehouden met deze waarden. Concreet betekent dit dat invulling wordt gegeven aan de leidende principes van een klimaatbestendig en robuust watersysteem, zoals geformuleerd in het RWP.
- De nu geldende normen voor wateroverlast zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening.
- Als strategisch grondwaterbeheerder stelt de provincie aanvullend beleid op ter bescherming van het grondwater. Onderdeel van dit beleid is het stellen van algemene regels voor burgers en bedrijven en instructie regels voor het waterschap en de gemeente in de

omgevingsverordening. De Omgevingsverordening stelt eisen aan activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden voor de bescherming van de grondwatervoorraden, waaronder regels aan bodemenergiesystemen om te voorkomen dat milieuschadelijke stoffen terechtkomen in de watervoerende pakketten die bedoeld zijn voor menselijke consumptie.

- De provincie stelt aanvullend beleid op ter bescherming van de zwemmer. Onderdeel van dit beleid is dat in de omgevingsverordening voor iedere zwemlocatie een locatiehouder wordt aangewezen.
- Natuurinclusieve veehouderijen krijgen binnen de omgevingsverordening vrijstelling van de vereisten voor ammoniakemissie uit stallen. De programma's Water & Bodem, Natuur en Landbouw & Voedsel werken samen in de omschakeling van gangbare naar natuurinclusieve en biologische landbouw.

2. Nieuwe elementen van het omgevingsplan

2.1 Mogelijkheden en beperkingen van het omgevingsplan

Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet maken gemeenten voor hun grondgebied één omgevingsplan in plaats van meerdere bestemmingsplannen. Het omgevingsplan bevat alle regels van de gemeente over de fysieke leefomgeving en is gericht op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dat is een ruimer kader dan een goede ruimtelijke ordening. In het omgevingsplan kunnen daarom bepaalde regels worden opgenomen, die in het bestemmingsplan niet mogelijk waren. Een voorbeeld is een regel die het gebruik van uitloogbare materialen verbiedt. In het bestemmingsplan is het niet mogelijk om hier regels over te stellen, omdat regels in het bestemmingsplan beperkt moeten blijven tot aspecten die ruimtelijk relevant zijn. Ook de beperking dat bestaand gebruik in het bestemmingsplan wordt gerespecteerd met verplicht overgangsrecht vervalt met het omgevingsplan. Dit neemt niet weg dat gemeenten dit bestaande gebruik in de praktijk wel zullen meenemen in de evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

2.2 Nieuwe watertoets: weging van het waterbelang

De watertoets zoals die was opgenomen in artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening, wordt onder de Omgevingswet vervangen door een inhoudelijke instructieregel (artikel 5.37 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, Bkl) die voorschrijft dat in een omgevingsplan *rekening wordt gehouden met de gevolgen voor het beheer van watersystemen*. Daarbij worden voor het duiden van die gevolgen de opvattingen van de waterbeheerder betrokken. Hiermee wordt gezorgd dat de waterbeheerder, als specialist op het gebied van beschermen en verbeteren van watersystemen, ook in het nieuwe stelsel betrokken wordt bij het stellen van regels over activiteiten in het omgevingsplan. De formulering “rekening houden met de gevolgen (...)” houdt in dat de gemeente alleen met goede redenen en gemotiveerd van die opvattingen van de waterbeheerder kan afwijken. De toelichting bij het Bkl geeft aan dat artikel 5.37 Bkl dezelfde juridische werking heeft als de huidige watertoets.

De provincie verwacht van de waterbeheerders dat zij er ook op letten dat de waterkwaliteit wordt meegewogen bij het opstellen van een (wijziging van het) omgevingsplan. In de praktijk ligt het zwaartepunt van de huidige watertoets vaak bij de waterkwantiteit: waterberging en de belasting van het regionale watersysteem. De watertoets kan echter over alle relevante gevolgen voor de waterhuishouding gaan, dus ook over de gevolgen van activiteiten op de kwaliteit van het grondwater in zones die bedoeld zijn voor de bescherming van het grondwater voor de drinkwaterwinning (waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, boringsvrije zones). Daarnaast zijn de andere waterbelangen ook een aandachtspunt, zoals waterkwantiteit en waterveiligheid, en zijn de beleidskeuzes van ‘water en bodem sturend’ een mooie kans om mee te nemen in de weging van het waterbelang.

Strikt genomen is de nieuwe watertoets alleen van toepassing op omgevingsplannen, projectbesluiten en buitenplanse omgevingsvergunningen voor het afwijken van het omgevingsplan. De koepelorganisaties hebben echter met elkaar afgesproken dat de nieuwe watertoets ook wordt toegepast bij omgevingsvisies en programma’s. Zo landt het waterbelang ook in het beleidsmatige kader voor de gemeente. Deze handreiking is mede een hulpmiddel om de nieuwe watertoets in te vullen.

2.3 Werkafspraken waterbeheerders

De provincie heeft de volgende werkafspraken gemaakt met de waterschappen:

- De waterschappen hebben veel gebiedskennis over het functioneren van het regionale watersysteem. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor de gemeenten in het kader van de weging van het waterbelang (watertoets). De waterschappen geven een brede invulling aan hun advies in het kader van de weging van het waterbelang, en letten daarbij niet alleen op waterveiligheid en wateroverlast, maar ook op waterkwaliteit en droogte.
- Als het waterschap signaleert dat de belangen van de provincie of Rijkswaterstaat worden geraakt, betreft het waterschap hen zo vroeg mogelijk bij het plan. De werkafpraak is dat dit vice versa ook het geval is. De waterbeheerders informeren elkaar intensief.
- De waterschappen letten ook op de afspraken voor 'water en bodem sturend'. Dat vergt extra aandacht bij bouwen in beekdalen en buitendijkse gebieden en bij het toestaan van watervragende functies op hoge gronden of in de buurt van natuurgebieden. De provincie neemt het advies van het waterschap mee in haar reactie op het omgevingsplan en is transparant over de wijze waarop het advies is meegenomen. De provincie en het waterschap stemmen hierover onderling af.

2.4 Werking instructieregels omgevingsverordening

De instructieregels van de omgevingsverordening verplichten gemeenten om rekening te houden met de water- en bodembelangen en om regels in het omgevingsplan op te nemen waarmee deze belangen worden geborgd. De instructieregels zijn ook van toepassing op een buitenplanse omgevingsactiviteit. Voor een BOPA bepaalt art. 8.0b Bkl dat de instructieregels uit de OV gelden als beoordelingsregel voor de vergunningverlening.

Toepassing van deze handreiking bij een buitenplanse omgevingsactiviteit (BOPA)

Deze handreiking geeft per onderwerp een voorbeelduitwerking van de instructieregels van de provincie in regels voor het omgevingsplan. Met name in de eerste periode na inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen veel gemeenten aansturen op het mogelijk maken van initiatieven via een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Bij de eerste wijziging van het omgevingsplan zal de gemeente immers al een keuze moeten maken over de opzet van het gehele omgevingsplan; dat is de reden dat gemeenten dit liever nog even uitstellen.

Bij het verlenen van een BOPA zijn er twee mogelijkheden om deze handreiking toe te passen:

1. Vooroverleg gebruiken om tot een aanvraag te komen die volledig past binnen de instructieregels. Tijdens het vooroverleg (of aan een omgevingstafel) bepalen de initiatiefnemer, de gemeente en eventuele andere belanghebbenden hoe het initiatief precies vorm wordt gegeven. De handreiking kan dan gebruikt worden om alle relevante aspecten mee te wegen. Als de aanvraag voor iedereen naar wens is, kan deze worden ingediend en in behandeling worden genomen. De toets aan de provinciale instructieregels heeft dan feitelijk al plaatsgevonden, dus voor dat onderdeel van het toetsingskader staat het licht op groen voor vergunningverlening. Er hoeven alleen voorschriften te worden opgenomen in de omgevingsvergunning voor die aspecten die na realisatie van het project (dus in de beheerfase) blijvende aandacht behoeven. In diverse paragrafen van de handreiking staan voorbeelden van algemene regels, die als vergunningvoorschrift aan de BOPA kunnen worden verbonden. Denk bijvoorbeeld aan een instandhoudingsplicht voor waterberging: door het opnemen van die instandhoudingsplicht in de vergunningvoorschriften kan er ook jaren na realisatie van het project nog handhavend worden opgetreden als de waterberging niet meer blijkt te functioneren.

2. De handreiking gebruiken als invulling van de toets aan de instructieregels. Als vooroverleg niet is aangevraagd of niet tot overeenstemming heeft geleid en er toch een aanvraag om een BOPA is ingediend, dan kan de gemeente deze handreiking gebruiken bij de inhoudelijke toets van de aanvraag. In diverse paragrafen met voorbeeldregels is een binnenplanse vergunningplicht met een eigen set beoordelingsregels opgenomen. Die binnenplanse beoordelingsregels kunnen ook worden toegepast op de aanvraag voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Als de aanvraag om de BOPA kan worden verleend, dan kunnen er voorschriften aan worden verbonden die vergelijkbaar zijn met de algemene regels die in de diverse paragrafen met voorbeeldregels zijn uitgewerkt.

De provincie zal waarschijnlijk via een wijziging van de omgevingsverordening een regel opnemen dat gedeputeerde staten adviseur zijn bij bepaalde BOPA's. Op die manier kan de provincie zicht houden op de invulling van de instructieregels.

Afdeling 5.1 van de OV geeft een aantal algemene spelregels voor instructieregels:

- Als in een instructieregel is opgenomen dat het omgevingsplan een ontwikkeling of activiteit motiveert of onderbouwt, dan wordt dit opgenomen in het besluit tot vaststelling van het omgevingsplan of de toelichting op dat omgevingsplan; en
- Als meerdere bepalingen uit de omgevingsverordening gelden voor een bepaald gebied, binnen één bouwperceel of voor een bepaalde functie, dan geldt het zwaarste regime tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald.⁶

Eén van de basisprincipes voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties vormt de zorgplicht voor een goede omgevingskwaliteit. Deze plicht houdt in dat een omgevingsplan bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties, zoals opgenomen in de instructieregels, invulling geeft aan een goede omgevingskwaliteit met een veilige en gezonde leefomgeving.⁷ Hierbij wordt rekening gehouden met zorgvuldig ruimtegebruik (zoals omschreven in artikel 5.8 van de OV), de waarden in een gebied met toepassing van de lagenbenadering (zoals omschreven in artikel 5.9) en met meerwaarderecreatie (zoals omschreven in artikel 5.10).

Het is de ambitie van de provincie om de omgevingskwaliteit van Brabant te bevorderen, in combinatie met een veilige en gezonde leefomgeving. Hierbij gaat het om de kwaliteit van een plek of gebied, die bepaald wordt door een goed samenspel van de verschillende waarden.⁸ Bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties speelt de balans tussen beschermen en benutten een belangrijke rol. Deze balans verschilt per ontwikkeling, onderwerp, gebied en tijd.

⁶ Zie artikel 5.3 van de OV.

⁷ Zie artikel 5.7 van de OV.

⁸ Algemene toelichting OV, p. 228.

3. Vertaling instructieregels naar omgevingsplannen

Hieronder worden de verschillende instructieregels beschreven en vertaald naar voorbeeldregels voor het omgevingsplan. De voorbeeldregels zijn niet uitputtend bedoeld, maar slechts ter inspiratie opgenomen. Bij elke instructieregel worden de activiteiten benoemd die uitgewerkt kunnen worden in het omgevingsplan.

3.1 Instructieregel Waterwingebied

Artikel 5.16 van de OV bevat een instructieregel over waterwinning voor menselijke consumptie. Een omgevingsplan dat van toepassing is op een Waterwingebied strekt uitsluitend tot instandhouding van de openbare drinkwatervoorziening. Het waterwingebied is het meest kwetsbare deel van de waterwinning voor menselijke consumptie het gebied. Het waterwingebied is het gebied waar het drinkwater daadwerkelijk wordt gewonnen. Daarom is een stringente bescherming nodig. In het omgevingsplan worden regels gesteld over het voorkomen van negatieve effecten op de bodem en het grondwater en verboden opgenomen over het gebruik van uitloogbare materialen. Voor activiteiten kan bij uitwerking van deze instructieregel worden gedacht aan bouwwerken ten behoeve van waterwinning, graven, verharding aanbrengen.

3.1.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het bouwen van bouwwerken in een Waterwingebied.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op:

- a. het instandhouden van de openbare drinkwatervoorzieningen;
- b. het beschermen van het grondwater en de bodem; en
- c. het beschermen en verbeteren van de natuurwaarden.

Artikel 5.x Verbod bouwwerken

Het is verboden om een bouwwerk te bouwen in een Waterwingebied, tenzij het gaat om een bouwwerk ten dienste van de openbare drinkwatervoorziening.

3.1.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

De gemeente kan deze toelichting overnemen in de toelichting bij het omgevingsplan.

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het bouwen van bouwwerken in een Waterwingebied. Deze gebieden strekken uitsluitend tot instandhouding van de openbare drinkwatervoorziening. In deze gebieden is het des te meer van belang dat de bodem en het grondwater beschermd wordt. Er zijn daarom regels opgesteld met het oog op het beperken van de gevolgen voor de bodem en het grondwater. Dit is in lijn met de instructieregel van artikel 5.16 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Artikel 5.x Oogmerken

Dit artikel beschrijft het doel van de regels die gesteld zijn in deze paragraaf. De regels zijn opgesteld ter bescherming van eventuele negatieve gevolgen van de bouwwerken voor de bodem en grondwater. Van belang is het instandhouden van de openbare drinkwatervoorziening in waterwingebieden en het beschermen en verbeteren van de grondwaterkwaliteit, de bodem en de natuurwaarden in het gebied.

Artikel 5.x Verbod bouwwerken

Dit artikel bevat een algeheel verbod om een bouwwerk te bouwen in een Waterwingebied. Dit verbod is een uitwerking van de instructieregel uit artikel 5.16 en het verbod uit artikel 3.25 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant. In een Waterwingebied geldt een strikte vorm van bescherming, het bouwen van bouwwerken in deze gebieden is ongewenst met het oog op de functie van deze gebieden. De gebieden staan ten dienste van de openbare watervoorziening. Alleen bouwwerken ten behoeve van de drinkwaterwinning zijn daarom toegestaan.

3.2 Instructieregel Grondwaterbeschermingsgebied

Artikel 5.17 van de OV bevat een instructieregel over grondwaterbeschermingsgebieden. Een omgevingsplan van toepassing op grondwaterbeschermingsgebieden beschermt de kwaliteit van de bodem en het grondwater in deze gebieden. Het toelaten van activiteiten in deze gebieden kan alleen als er een zorgvuldige afweging heeft plaatsgevonden over de risico's voor de kwaliteit van het grondwater. De regels voor grondwaterbescherming zijn aanvullend op gebieden waar op grond van andere instructieregels al beperkingen gelden. In het omgevingsplan kunnen, in lijn met deze instructieregel, regels worden gesteld om verontreiniging van het grondwater te voorkomen die bijvoorbeeld veroorzaakt wordt door uitlogbare materialen. Het is van belang dat het gebruik van deze materialen wordt tegengegaan. Voor activiteiten kan bij uitwerking van deze instructieregel worden gedacht aan het bouwen van bouwwerken, stedelijke ontwikkeling, evenementen en milieubelastende activiteiten.

3.2.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het bouwen van bouwwerken in een Grondwaterbeschermingsgebied.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen van het grondwater en de bodem.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

1. Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een bouwwerk te bouwen in een Grondwaterbeschermingsgebied als uitlogbare materialen worden toegepast op een wijze waardoor deze in aanraking kunnen komen met hemelwater.
2. Als schadelijk uitlogbaar materiaal wordt in ieder geval aangemerkt:
 - a. zink, lood en koper;
 - b. gewolmaniseerd hout; en
 - c. teerbitumen.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning bouwwerk

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk in een grondwaterbeschermingsgebied worden, in aanvulling op artikel x.x, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een situatietekening of ingetekende luchtfoto met daarop de locatie van de activiteit;
- b. een omschrijving van de effecten van de activiteit voor de bodem en het grondwater; en
- c. een omschrijving van de maatregelen die genomen worden om de kwaliteit van het grondwater niet te schaden.

Artikel 5.x Beoordelingsregel omgevingsvergunning bouwwerk

De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als:

- a. de activiteit verenigbaar is met het belang van het beschermen de grondwaterkwaliteit en de bodem; en
- b. het risico op verontreiniging van het afstromende hemelwater door uitloging verwaarloosbaar is.

3.2.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

De gemeente kan deze toelichting overnemen in de toelichting bij het omgevingsplan.

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het bouwen van bouwwerken in Grondwaterbeschermingsgebieden. In deze gebieden is het van belang dat de bodem en het grondwater beschermd worden. Er zijn daarom regels opgesteld met het oog op het beperken van de gevolgen voor de bodem en het grondwater. Dit is in lijn met de instructieregel van artikel 5.17 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Artikel 5.x Oogmerken

Dit artikel beschrijft het doel van de regels die gesteld zijn in deze paragraaf. De regels zijn opgesteld ter bescherming van eventuele negatieve gevolgen van een bouwwerk voor de bodem en het grondwater. Van belang is het beschermen en verbeteren van de grondwaterkwaliteit, de grondwaterkwantiteit en de bodem in het gebied.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Dit artikel wijst de gevallen aan wanneer met het oog op het beschermen van de bodem en het grondwater het bouwen van een bouwwerk vergunningplichtig is. Er is een vergunningplicht ingesteld voor het bouwen van bouwwerken in Grondwaterbeschermingsgebieden waarbij uitloogbare materialen worden toegepast op een wijze waardoor deze in aanraking komen met hemelwater. Hierdoor kan de bodem en het grondwater verontreinigd worden. Uitloogbare materialen zijn in ieder geval zink, lood, koper, gewolmaniseerd hout en teerbitumen.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning bouwwerk

Dit artikel beschrijft de aanvraagvereisten die behoren bij het indienen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk in een Grondwaterbeschermingsgebied. Bij de aanvraag wordt een situatietekening of een ingetekende luchtfoto aangeleverd waarop de locatie van de activiteit zichtbaar is. Daarnaast wordt een omschrijving van de effecten van de activiteit voor de bodem en het grondwater en van de maatregelen die genomen worden om de kwaliteit van het grondwater niet te schaden aangeleverd.

Artikel 5.x Beoordelingsregel bouwwerk

Dit artikel bevat een uitwerking van de beoordelingsregel naar aanleiding van de instructieregel van de provincie. Deze regel bepaalt dat een vergunning verleend kan worden op het moment dat de gemeente tot de conclusie komt dat de toepassing van uitlogende materialen geen risico vormt voor de bodem en het grondwater in de Grondwaterbeschermingsgebieden, bijvoorbeeld doordat er coatings worden gebruikt.

3.3 Instructieregel Boringsvrije zone

Artikel 5.18 van de OV bevat een instructieregel over boringsvrije zones. Het gaat hier om lagen die ondieper zijn dan de maximale boordiepte in de rechtstreeks werkende regels in de omgevingsverordening. Een omgevingsplan stelt regels over het behouden van de weerstandbiedende bodemlagen. Hierbij gaat om het regels die het risico op schade aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater voorkomen. In deze zones geldt een beperkte bescherming ten behoeve van het behouden van de beschermende kleilaag in de bodem. Hoofdstuk 3 van de OV bevat meldplichten voor activiteiten, van belang is dat in het omgevingsplan de boringsvrije zones worden opgenomen. Voor activiteiten kan bij uitwerking van deze instructieregel worden gedacht aan graven, boren en het aanleggen van bodemenergiesystemen.

3.3.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het verrichten van activiteiten in Boringsvrije zones die kunnen leiden tot verontreiniging van de bodem of het grondwater.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen van de weerstandbiedende bodemlagen en het voorkomen van verontreiniging van de bodem en het grondwater.

Artikel 5.x Algemene regels bodembedreigende milieubelastende activiteit

1. Bij activiteiten in de bodem wordt de weerstandbiedende bodemlaag niet aangetast.
2. Bij het verrichten van de activiteit worden passende preventieve maatregelen genomen om de kans op verontreiniging van de bodem en het grondwater te minimaliseren.

3.3.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is een aanvulling op de regels in hoofdstuk 3 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant en vormt een uitwerking van de instructieregel uit artikel 5.16 van de omgevingsverordening.

Artikel 5.x Oogmerken

Dit artikel beschrijft het doel van de regels die gesteld zijn in deze paragraaf. De regels zijn opgesteld ter bescherming van eventuele negatieve gevolgen van de activiteiten in de Boringsvrije zone. In die gebieden is het van groot belang om de weerstandbiedende bodemlaag te beschermen en verontreiniging te voorkomen van de bodem en het zich daarin bevindende grondwater.

Artikel 5.x Algemene regels

Dit artikel bevat de voorschriften die gelden bij het verrichten van een activiteit in een Boringsvrije zone. De weerstandbiedende bodemlaag (meestal een kleilaag) is slecht doorlatend en beschermt daardoor het dieperliggende grondwater. Deze laag moet in stand worden gehouden en mag niet worden aangetast. Daarnaast mag de activiteit niet zorgen voor een verontreiniging van het grondwater in de Boringsvrije zone. Van initiatiefnemers wordt verwacht dat zij nadenken over passende preventieve maatregelen om verontreiniging te voorkomen.

3.4 Instructieregel milieubelastende activiteit met gevolgen voor het watersysteem

Artikel 5.22 van de OV bevat een instructieregel over vergunningplichtige milieubelastende activiteiten met gevolgen voor het watersysteem. Bij een milieubelastende activiteit met gevolgen voor het watersysteem die vergunningplichtig is op grond van het omgevingsplan kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het aanleggen en in stand houden van een gesloten bodemenergiesysteem. Via de bruidsschat is deze vergunningplicht toegevoegd aan het omgevingsplan. In de onderstaande voorbeeldregels is de vergunningplicht van de bruidsschat aangevuld met de beoordeling van de gevolgen voor het watersysteem, in lijn met de instructieregel van de provincie. Daarnaast kan voor regulering van activiteiten in het omgevingsplan worden gedacht aan parkeerterreinen en recreatieve activiteiten. Met gevolgen voor het watersysteem wordt bijvoorbeeld bedoeld op het beïnvloeden van de grondwaterstand of het oppervlaktewaterpeil, wat gevolgen kan hebben voor de doelstellingen voor de kwantitatieve toestand van het grondwatersysteem, de ecologische kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen of voor de maatschappelijke functie drinkwaterwinning.

3.4.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het aanleggen en in stand houden van een gesloten bodemenergiesysteem.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op:

- a. het doelmatig gebruik van energie;
- b. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
- c. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen; en
- d. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een bodemenergiesysteem aan te leggen en in stand te houden:

- a. in het Interferentiegebied; of
- b. met een bodemzijdig vermogen van 70 kW of meer.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning gesloten bodemenergiesysteem

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een gesloten bodemenergiesysteem worden, in aanvulling op artikel x.x, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een plattegrondtekening en situatietekening met daarop de ligging van de lussen van het gesloten bodemenergiesysteem, het middelpunt van het systeem en de einddiepte waarop het systeem zal worden aangelegd;
- b. de coördinaten van het middelpunt van het gesloten bodemenergiesysteem en de einddiepte van het systeem in meters onder het maaiveld;
- c. gegevens waaruit blijkt dat het gebruiken van het gesloten bodemenergiesysteem niet leidt tot negatieve interferentie met bodemenergiesystemen in de omgeving waarvoor een melding is gedaan of een omgevingsvergunning is verleend;
- d. een verklaring van degene die het gesloten bodemenergiesysteem installeert over het energierendement, uitgedrukt als de SPF, dat het systeem zal behalen;
- e. informatie over het bodemzijdig vermogen van het gesloten bodemenergiesysteem en de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het systeem zal voorzien;
- f. de naam en het adres van degene die het gesloten bodemenergiesysteem zal ontwerpen, installeren en van degene die de boringen zal verrichten; en
- g. een omschrijving van de maatregelen die genomen worden om het risico op verontreiniging van het grondwater te voorkomen.

Artikel 5.x Beoordelingsregel omgevingsvergunning gesloten bodemenergiesysteem

1. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met het belang van:
 - a. het bodemenergiesysteem geen interferentie kan veroorzaken met een ander bodemenergiesysteem waardoor het doelmatig functioneren van een van de systemen kan worden geschaad;
 - b. er geen sprake is van een ondoelmatig gebruik van bodemenergie;
 - c. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
 - d. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen; en
 - e. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.
2. Bij de toepassing van het eerste lid, onder c tot en met e, wordt rekening gehouden met de waterbeheerprogramma's, regionale waterprogramma's, stroomgebiedsbeheerplannen, overstromingsrisicobeheerplannen en het nationale waterprogramma, voor zover die betrekking hebben op het betreffende grondwaterlichaam.

3.4.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

De gemeente kan deze toelichting overnemen in de toelichting bij het omgevingsplan.

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het aanleggen en in stand houden van een gesloten bodemenergiesysteem. De regels in deze paragraaf zijn een bewerking van de regels over gesloten bodemenergiesystemen van de bruidsschat voor het omgevingsplan en een aanvulling op de algemene regels voor gesloten bodemenergiesystemen van het Besluit activiteiten leefomgeving. De regels geven invulling aan de instructieregel van artikel 5.22 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant, die verplicht om bij vergunningplichtige milieubelastende activiteiten rekening te houden met de gevolgen voor het watersysteem.

Artikel 5.x Oogmerken

Dit artikel beschrijft het doel van de regels die gesteld zijn in deze paragraaf. Naast een doelmatig gebruik van bodemenergie, zijn de regels gesteld ter bescherming van eventuele negatieve gevolgen van deze milieubelastende activiteit voor het watersysteem. Bij gesloten bodemenergiesystemen betreft dat vooral het voorkomen en beperken van negatieve gevolgen voor de waterkwaliteit en het beschermen van het belang van de maatschappelijke functies die watersystemen hebben.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Dit artikel wijst de gevallen aan wanneer voor gesloten bodemenergiesystemen een omgevingsvergunning is vereist. Er is een vergunning vereist in het Interferentiegebied (het gebied dat is aangewezen omdat er relatief veel gebruik wordt gemaakt van bodemenergie). Daarnaast is een vergunning vereist voor de grotere systemen (> 70 kW). Dit is in lijn met de vergunningplichten die in de bruidsschat waren aangewezen.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning gesloten bodemenergiesysteem

Dit artikel beschrijft de aanvraagvereisten die behoren bij het indienen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een gesloten bodemenergiesysteem. De onderdelen a t/m f zijn nodig om te kunnen beoordelen of het bodemenergiesysteem doelmatig zal functioneren en op de juiste wijze wordt aangelegd. Daarnaast wordt, op grond van de provinciale instructieregel, een beschrijving gevraagd van de maatregelen die genomen worden om verontreiniging van het grondwater te voorkomen. Daarmee kan het bevoegd gezag toetsen of de gevolgen voor het watersysteem acceptabel zijn. Het gaat om maatregelen om verontreiniging te voorkomen, deze zijn verplicht gesteld in artikel 4.1142 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.x Beoordelingsregel gesloten bodemenergiesysteem

Dit artikel bevat, naast de beoordelingsregel die in de bruidsschat was opgenomen, een aanvulling naar aanleiding van de instructieregel van de provincie. Deze regel bepaalt dat een vergunning verleend kan worden op het moment dat de gemeente tot de conclusie komt dat de activiteit geen risico vormt voor het watersysteem. Voor de beoordeling of de activiteit schade toe kan brengen aan de bodem of het grondwater, kan de gemeente de provincie of het waterschap om advies vragen.

De onderdelen c t/m e van deze beoordelingsregel zijn identiek aan de beoordelingsregel van artikel 8.22 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Met deze beoordelingsregel worden de gevolgen voor het watersysteem bij het beoordelen van de milieubelastende activiteit betrokken. Bij gesloten bodemenergiesystemen is daarbij met name het beschermen van de grondwaterkwaliteit van belang. Het artikel borgt daarnaast dat rekening wordt gehouden met het beleid dat is vastgelegd in water(beheer)programma's bij het beoordelen van de aanvraag om een omgevingsvergunning die gevolgen heeft voor het watersysteem. Dit draagt mede bij aan een goede implementatie van de kaderrichtlijn water.

3.5 Instructieregel milieubelastende activiteit bodemsanering met risico voor het grondwater

Artikel 5.23 van de OV bevat een instructieregel over het opnemen van maatwerkregels bij de milieubelastende activiteit bodemsanering als bedoeld in artikel 3.48h van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het gaat om situaties waarbij bodemsanering plaatsvindt in een kwetsbaar gebied of waar bodemsanering plaatsvindt ter uitvoering van een bronaanpak. Door het opnemen van deze

maatwerkregels wordt geborgd dat de bodemsanering ook bijdraagt aan het beschermen van het watersysteem, door ervoor te zorgen dat de saneringsmethode ook leidt tot het beheren, beperken of ongedaan maken van de inbreng van de verontreiniging uit de bodem naar het grondwater. Het gaat hier om de activiteit uitvoeren van een bodemsanering.

3.5.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het uitvoeren van een bodemsanering, als het gaat om:

- a. het saneren van een mobiele verontreinigende stof in het grondwater die in staat is een kwetsbaar gebied te beïnvloeden als bedoeld in artikel 3.49, derde lid, van de Omgevingsverordening Noord-Brabant; of
- b. het uitvoeren van een bronaanpak als bedoeld in artikel 3.51, eerste lid, van de Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op:

- a. het voorkomen en waar nodig beperken van de inbreng van verontreiniging uit de bodem naar het grondwater; en
- b. het beschermen en verbeteren van het watersysteem.

Artikel 5.x Algemene regels

1. Met het oog op het beschermen van het watersysteem wordt bij de bodemsanering een methode gebruikt die leidt tot het beheren, beperken of ongedaan maken van de verontreiniging uit de bodem naar het grondwater.
2. De saneringsmethode afdekken met een afdeklaag die bestaat uit een laag grond of baggerspecie, bedoeld in artikel 4.1241, derde lid, onder b, van het Bal, wordt niet toegepast.
3. De saneringsmethode die gebruikt wordt draagt bij aan het verbeteren van de grondwaterkwaliteit.

Artikel 5.x Informatieplicht

Ten minste vier weken voor het begin van de bodemsanering worden aan het bevoegd gezag, in aanvulling op artikel 4.1237 van het Besluit activiteiten leefomgeving, gegevens en bescheiden verstrekt over de wijze waarop de saneringsmethode bijdraagt aan een verbetering van de grondwaterkwaliteit.

Artikel 5.x Maatwerkvoorschrift bodemsanering

Een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel <x.x> (algemene bepalingen) wordt in ieder geval gesteld als dit nodig is ten behoeve van het verbeteren van de grondwaterkwaliteit in het grondwaterbeschermingsgebied.

3.5.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

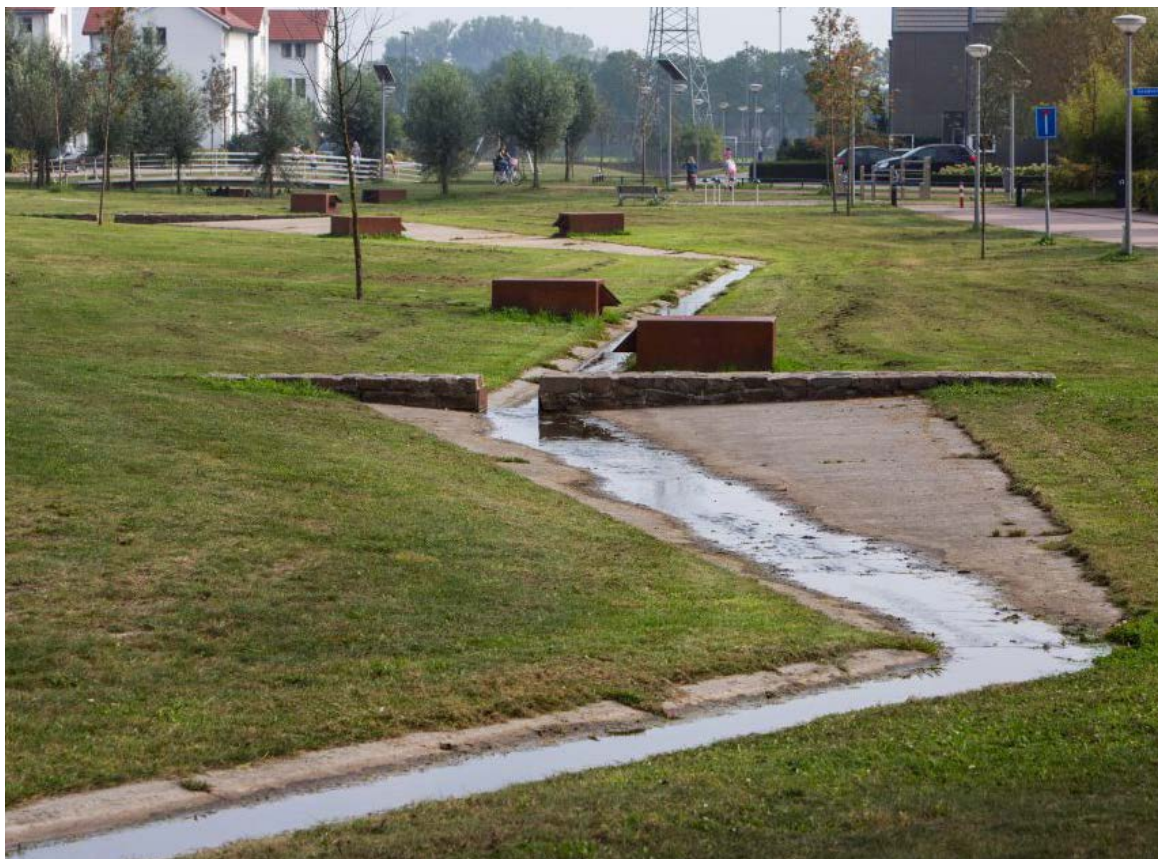
Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is een aanvulling op de regels over bodemsanering van het Besluit activiteiten leefomgeving en vormt een uitwerking van de instructieregel uit artikel 5.23 van de Omgevingsverordening Noord Brabant. Op grond van die instructieregel moet de gemeente aanvullende regels stellen over de sanering van verontreinigingen die een kwetsbaar gebied kunnen beïnvloeden en saneringen met een bronaanpak. Onder kwetsbaar gebied wordt verstaan:

- een krw-oppervlaktewaterlichaam dat is aangewezen in het nationaal waterprogramma of regionaal waterprogramma;
- overige wateren die niet als krw-oppervlaktewaterlichaam zijn aangewezen en zich buiten stedelijk gebied bevinden;
- een in het regionaal waterprogramma opgenomen locatie waar water voor menselijke consumptie wordt onttrokken uit een grondwaterlichaam;
- de in de Omgevingsverordening Noord-Brabant aangewezen gebieden Waterwinning voor menselijke consumptie en natuurgebieden binnen de Attentiezone waterhuishouding.

Artikel 5.x Oogmerken

Dit artikel beschrijft het doel van de regels die gesteld zijn in deze paragraaf. De regels zijn opgesteld ter bescherming van eventuele negatieve gevolgen van de verontreiniging afkomstig van de bodemsanering voor het watersysteem. Gezien de functies van het grondwater voor onder meer drinkwaterbereiding en de natuur, is het van groot belang om de inbreng van verontreiniging uit de bodem naar het grondwater te voorkomen of te beperken.

Artikel 5.x Algemene regels

Dit artikel bevat de voorschriften die gelden bij het uitvoeren van een bodemsanering. Er moet een saneringsmethode worden gebruikt die ervoor zorgt dat de verontreiniging uit de bodem niet verplaatst naar het grondwater. Een afdeklaag beschermt het watersysteem alleen voldoende als het een afdeklaag betreft in de vorm van een verhardingslaag. Het toepassen van een afdeklaag van grond of baggerspecie is in dit artikel daarom verboden. Andere vormen van saneren zijn wel toegestaan, mits de saneringsmethode die gebruikt wordt bijdraagt aan het verbeteren van de grondwaterkwaliteit. Informatie over de saneringsaanpak moet al bij het bevoegd gezag worden aangeleverd op grond van de meldingsplicht van artikel 4.1236 van het Bal.

Artikel 5.x Informatieplicht

In dit artikel is een informatieplicht opgenomen waarbij de gegevens en bescheiden worden verstrekt die nodig zijn om te beoordelen of de gekozen saneringsmethode zorgt voor een verbetering van de grondwaterkwaliteit. Dit is een aanvulling op de informatieplicht die al in artikel 4.1237 van het Bal is opgenomen.

Artikel x.x Maatwerkvoorschrift

Als uit de gegevens die zijn ingediend via de melding of informatieplicht op grond van paragraaf 4.121 van het Bal of de aanvullende informatieplicht van artikel x.x van dit omgevingsplan blijkt dat de grondwaterkwaliteit door de sanering niet voldoende verbetert, dan moet het college op grond van dit artikel een maatwerkvoorschrift stellen waarmee de grondwaterkwaliteit wel afdoende verbetert.

3.6 Instructieregel verbod op het rechtstreeks lozen in grondwater

Artikel 5.24 van de OV bevat een instructieregel over het rechtstreeks lozen in grondwater. In het Besluit activiteiten leefomgeving en de bruidsschat voor het omgevingsplan zijn geen regels van het Rijk opgenomen die een verbodsbepaling bevatten voor het rechtstreeks lozen in grondwater, een artikel vergelijkbaar met artikel 2.2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen keert dus niet terug. Dit artikel gaf uitvoering aan één van de maatregelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) met betrekking tot het lozen van verontreinigende stoffen in het grondwater (artikel 11, onder j, van de KRW). De provincie Noord-Brabant neemt met deze instructieregel de regie om ervoor te zorgen dat het verbod op rechtstreeks lozen geborgd blijft. Gemeenten koppelen de uitvoering van deze regel aan activiteiten waar afvalwater bij kan vrijkomen dat vervolgens geloosd wordt op of in de bodem. Deze activiteiten worden deels ook in het Bal gereguleerd. De regel in het omgevingsplan is in dat geval een maatwerkregel ter invulling van de specifieke zorgplicht van artikel 2.11 van het Bal. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan brijnlozingen en het hergebruik van effluent.

3.6.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het rechtstreeks lozen van afvalwater in het grondwater.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen van de kwaliteit van het grondwater.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen rechtstreeks lozen in grondwater

1. Het is verboden om zonder omgevingsvergunning te lozen in de bodem als daarbij verontreinigende stoffen zonder doorsijpeling door bodem of ondergrond rechtstreeks in het grondwater geraken.
2. Het verbod geldt niet voor wateronttrekkingsactiviteiten waarvoor op grond van artikel 16.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening een omgevingsvergunning is vereist of waaraan op grond van de waterschapsverordening voorschriften zijn gesteld.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning rechtstreeks lozen in grondwater

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het rechtstreeks lozen in grondwater worden, in aanvulling op artikel x.x, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een situatietekening of ingetekende luchtfoto met daarop de locatie van de activiteit;
- b. een omschrijving van de te lozen stoffen; en
- c. een omschrijving van de maatregelen die genomen worden om de verontreiniging van het grondwater te voorkomen.

Artikel 5.x Beoordelingsregel rechtstreeks lozen in grondwater

De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met artikel 11, derde lid, onder j, van de kaderrichtlijn water, en de lozing niet verhindert dat de voor dat grondwaterlichaam vastgestelde milieudoelstellingen worden bereikt.

3.6.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op rechtstreekse lozingen van afvalwater in het grondwater (dus zonder dat het afvalwater eerst door een bodemlaag sijpelt). Afvalwater is al het water waarvan de houder zich ontdoet, wil ontdoen of moet ontdoen. Dat omvat dus ook hemelwater dat afstroomt van daken of verharding. De regels in deze paragraaf gelden voor zowel milieubelastende activiteiten die onder het Besluit activiteiten leefomgeving vallen als milieubelastende activiteiten die hier niet onder vallen. De grondslag voor de vergunningplicht in het omgevingsplan voor het rechtstreeks lozen in grondwater bij Bal-bedrijven ontleent de gemeente aan artikel 2.15 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen rechtstreeks lozen in grondwater

De Kaderrichtlijn Water verplicht in artikel 11, onder j, de lidstaten er zorg voor te dragen dat er niet rechtstreeks, zonder doorsijpeling, verontreinigende stoffen geloosd worden in het grondwater. Een rechtstreeks lozing naar het grondwater waarbij er geen sprake is van doorsijpeling in de bodem zal veelal gebeuren met een pijp die de bodem in de onverzadigde zone als het ware omzeilt.

Het verbod op rechtstreeks lozen naar het grondwater was onder het recht zoals gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet geborgd in de zogeheten lozingsbesluiten: artikel 2.2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, artikel 2.2 van het Besluit lozen buiten inrichtingen en artikel 3 van het Besluit lozen huishoudelijk afvalwater. Deze algemene regels die uitvoering geven aan het KRW-verbod op rechtstreeks lozen naar het grondwater, maar daarbij ook de mogelijkheid boden om bij maatwerkvoorschrift van het verbod af te wijken, komen niet terug op rijksniveau en zijn ook

niet opgenomen in hoofdstuk 22 van dit omgevingsplan (de bruidsschat). Daarom zorgt dit artikel ervoor dat een rechtstreeks lozing van verontreinigende stoffen in het grondwater vergunningplichtig is. Dit gaat om zowel het lozen van verontreinigende stoffen die afkomstig zijn van de in het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen milieubelastende activiteiten als de in het omgevingsplan aangewezen activiteiten waar afvalwater of overig water bij vrij kan komen dat verontreinigende stoffen bevat en geloosd wordt op of in de bodem. Het verbod om zonder omgevingsvergunning rechtstreeks verontreinigende stoffen te lozen in het grondwater heeft alleen betrekking op milieubelastende activiteiten waar water bij vrijkomt dat geloosd wordt op of in de bodem. De regels gelden niet voor wateronttrekkingsactiviteiten waarbij sprake is van retourbemaling (het onttrekken van grondwater en vervolgens weer terugbrengen in de bodem) of infiltraties (het in de bodem brengen van water ter aanvulling van het grondwater). Voor infiltraties is de provincie bevoegd gezag voor zover het gaat om de in artikel 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen wateronttrekkingsactiviteiten. Bij andere infiltraties en bij retourbemalingen is het waterschap bevoegd gezag. Regels in het Besluit activiteiten leefomgeving en in de waterschapsverordening zorgen in die gevallen dat de infiltratie of retourbemaling niet leidt tot verontreiniging van het grondwater.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning rechtstreeks lozen in grondwater

Dit artikel bevat de aanvraagvereisten die nodig zijn voor het beoordelen van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het rechtstreeks lozen in grondwater.

Artikel 5.x Beoordelingsregel rechtstreeks lozen in grondwater

Dit artikel beschrijft de beoordelingsregel behorende bij de vergunningplicht uit artikel 5.x. De KRW kent in artikel 11, onder j, een aantal situaties waar onder voorwaarden alsnog een rechtstreeks lozing naar het grondwater is toegestaan, mits de lozing niet verhindert dat de voor dat grondwaterlichaam vastgestelde milieudoelstellingen worden bereikt. Het richtsnoer nr. 17 "Guidance on preventing or limiting direct and indirect inputs in the context of the Groundwater directive 2006/118/EC" behorende bij artikel 6 van de Grondwaterrichtlijn bevat in paragraaf 5.4 voorbeelden van situaties die voldoen aan deze voorwaarden. Daarom is er, net als onder het recht zoals gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, een mogelijkheid geboden dat het college van burgemeester en wethouders een lozing door middel van een omgevingsvergunning onder de in artikel 11, onder j, van de KRW opgenomen voorwaarden toe kan staan.

Een voorbeeld van een dergelijke lozing is brijnwater. Het lozen van brijnwater op of in de bodem vindt over het algemeen rechtstreeks in het grondwater plaats. Het lozen van brijnwater rechtstreeks in het grondwater kan met een omgevingsvergunning onder voorwaarden worden toegestaan. Het genoemde richtsnoer maakt namelijk duidelijk dat het lozen van brijn valt onder één van de situaties die onder voorwaarden toegestaan is om rechtstreeks in het grondwater te lozen, namelijk lozen om technische redenen.

3.7 Instructieregel lozing van verontreinigd grondwater op of in de bodem

Artikel 5.25 van de OV bevat een instructieregel waarin eisen worden gesteld aan de kwaliteit van grondwater dat op of in de bodem geloosd wordt en afkomstig is van een bodem- of grondwatersa-nering dan wel van het graven in een bodem met een bodemkwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit. Deze instructieregel zorgt ervoor dat de bruidsschatregel over dergelijke lozingen behouden blijft (artikel 22.139 en artikel 22.140 van de bruidsschat van het omgevingsplan). In onderstaande voorbeeldregels is heel paragraaf 22.3.8.1 van de bruidsschat omgezet, in lijn met de provinciale instructieregel.

3.7.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van grondwater afkomstig van:

- a. een bodemsanering of grondwatersanering;
- b. een onderzoek voorafgaand aan een grondwatersanering;
- c. graven in de bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit; en
- d. ontwatering, anders dan bedoeld in onderdeel c.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op:

- a. de bescherming van het bodem- en watersysteem; en
- b. het doelmatig beheer van afvalwater.

Artikel 5.x Informatieplicht

1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 5.x1, worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
 - a. de aard en omvang van de lozing; en
 - b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voordat de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.
3. Het eerste en tweede lid gelden niet voor het lozen van grondwater afkomstig van ontwatering, als:

- a. het grondverzet ten hoogste 25 m³ bedraagt en het lozen niet langer dan 48 uur duurt; of
 - b. het lozen plaatsvindt bij wonen.
4. In afwijking van het eerste en tweede lid worden de gegevens en bescheiden ten minste vijf werkdagen voor het begin van het lozen van grondwater afkomstig van ontwatering verstrekt, als het lozen langer duurt dan 48 uur maar niet langer dan 8 weken.

Artikel 5.x Lozen van grondwater bij saneringen

1. Grondwater afkomstig van een bodemsanering of grondwatersanering, een onderzoek voorafgaand aan een grondwatersanering of graven in de bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit, wordt geloosd op of in de bodem of in een schoonwaterriool.
2. Voor het lozen van dat grondwater op of in de bodem zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in bijlage XIX bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, gemeten in een steekmonster.
3. Voor het lozen van dat grondwater in een schoonwaterriool zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in tabel 5.x.x, gemeten in een steekmonster.
4. Dat grondwater wordt niet geloosd in een vuilwaterriool.

Tabel 5.x.x Emissiegrenswaarden

Stof	Emissiegrenswaarden in µg/l of mg/l
Naftaleen	0,2 µg/l
PAK's	1 µg/l
BTEX	50 µg/l
Vluchtige organohalogeenvoerbindingen uitgedrukt als chloor	20 µg/l
Aromatische organohalogeenvoerbindingen	20 µg/l
Minerale olie	500 µg/l
Cadmium	4 µg/l
Kwik	1 µg/l
Koper	11 µg/l
Nikkel	41 µg/l
Lood	53 µg/l
Zink	120 µg/l
Chroom	24 µg/l
Onopgeloste stoffen	50 µg/l

Artikel 5.x Lozen van grondwater bij ontwatering

1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater kan grondwater bij ontwatering, dat niet afkomstig is van een bodemsanering, een grondwatersanering, een onderzoek voorafgaand aan een grondwatersanering of graven in de bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit en dat geen drainagewater als bedoeld in paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving is, worden geloosd op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater.
2. Voor het lozen van dat grondwater in een schoonwaterriool is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 50 mg/l en voor ijzer 5 mg/l, gemeten in een steekmonster.

3. Voor het lozen van dat grondwater in een vuilwaterriool is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 300 mg/l.
4. Het lozen van dat grondwater in een vuilwaterriool duurt niet langer dan 8 weken en de geloosde hoeveelheid is ten hoogste 5 m³/u.
5. Het tweede tot en met vierde lid zijn niet van toepassing op het lozen van grondwater afkomstig van ontwatering bij wonen.

Artikel 5.x Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:
 - a. voor BTEX: NEN-EN-ISO 15680;
 - b. voor polycyclische aromatische koolwaterstoffen: NEN-EN-ISO 17993;
 - c. voor tetrachlooretheen, trichlooretheen, 1,2-dichlooretheen, 1,1,1-trichloorethaan, vinylchloride, de som van de vijf hiervoor genoemde stoffen, monochloorbenzeen, dichloorbenzeen, trichloorbenzenen: NEN-EN-ISO 10301 of NEN-EN-ISO 15680, waarbij voor vinylchloride enkel NEN-EN-ISO 15680 gebruikt kan worden;
 - d. voor minerale olie: NEN-EN-ISO 9377-2;
 - e. voor cadmium, koper, nikkel, lood, zink en chroom: NEN 6966 of NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 11885, waarbij de elementen worden ontsloten volgens NEN-EN-ISO 15587-1 of NEN-EN-ISO 15587-2;
 - f. voor kwik: NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 12846 of NEN-EN-ISO 17852, waarbij kwik wordt ontsloten volgens NEN-EN-ISO 15587-1 of NEN-EN-ISO 15587-2;
 - g. voor onopgeloste stoffen: NEN-EN 872;
 - h. voor chloride: NEN-EN-ISO 15682;
 - i. voor cyaniden totaal: NEN-EN-ISO 14403-1 en NEN-EN-ISO 14403-2;
 - j. voor ammonium, nitraat, totaal-fosfaat en sulfaat: NEN-ISO 15923-1;
 - k. voor fluoride: NEN 6589 of NEN 6578;
 - l. voor endosulfan, α -HCH, γ -HCH (lindaan), DDT (incl. DDD en DDE), aldrin, dieldrin, endrin, hexachloorbutadieen en hexachloorbenzeen: NEN-EN 16693;
 - m. voor dichloorpropeen: NEN-EN-ISO 15680;
 - n. voor mecoprop: NEN-EN-ISO 15913;
 - o. voor trichloorfenolen, tetrachloorfenol, dichloorfenolen en pentachloorfenol: NEN-EN 12673;
 - p. voor minerale olie: NEN-EN-ISO 9377-2;
 - q. voor anthraceen, fenantheen, chryseen, fluorantheen, benzo(a)anthraceen, benzo(k)fluorantheen, benzo(a)pyreen, benzo(ghi)peryleen en indeno(1,2,3-cd)pyreen: NEN-EN-ISO 17993;
 - r. voor trihalomethanen (THM): ISO 11423-1;
 - s. voor adsorbeerbare organische halogeenvverbindingen (AOX): NEN-EN-ISO 9562;
 - t. voor de zuurgraad (pH): NEN-EN-ISO 10523; en
 - u. voor ijzerverbindingen: NEN-EN-ISO 17294-2.

3.7.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

Artikel 5.x1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is een aangepaste versie van de artikelen uit de bruidsschat omgevingsplan over lozingen van grondwater. Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van grondwater afkomstig van een bodemsanering of grondwatersanering of een onderzoek voorafgaand aan een grondwatersanering, en op het lozen van grondwater afkomstig van ontwatering. Bij dat laatste kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een bouwputbemaling.

Lozingen afkomstig van onderzoeken voorafgaand aan bodemsaneringen zijn geregeld in het Bal en worden dus niet in deze paragraaf geregeld.

Deze paragraaf is mede van toepassing op het graven in de bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit. Bij het graven in verontreinigende bodem is de kans groot dat het grondwater dat vrijkomt ook verontreinigende stoffen bevat. Onder de Wet bodembescherming dient bij het graven in verontreinigde bodem (lees: geval van ernstige verontreiniging) een BUS-melding gedaan en kom je automatisch in het saneringsspoor, waardoor ook de emissiegrenswaarden voor het lozen van grondwater afkomstig van een sanering hier van toepassing is. Onder de Omgevingswet bestaat er niet langer een saneringsplicht bij het graven in verontreinigende bodem en zijn dus ook niet de emissiegrenswaarden van toepassing die horen bij verontreinigd grondwater dat als afvalwater op of in de bodem geloosd wordt. Anders dan in de bruidsschat, worden lozingen van grondwater afkomstig van graven in een bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit daarom op dezelfde manier geregeld als lozingen bij saneringen. Daarmee wordt invulling gegeven aan de instructieregel van artikel 5.25 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Artikel 5.x Oogmerken

Dit artikel beschrijft het doel van de regels die gesteld zijn in deze paragraaf. De regels zijn opgesteld ter bescherming van eventuele negatieve gevolgen van de lozing van verontreinigd grondwater op of in de bodem. De regels zijn gesteld ter bescherming van het bodem- en watersysteem en met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater.

Artikel 5.x Informatieplicht

Dit artikel verplicht om vier weken voor de start van de lozing het bevoegd gezag te informeren. Daarbij worden de aard en omvang van de lozing aangegeven, zoals de te lozen hoeveelheid afvalwater en de concentraties van stoffen die in het afvalwater worden verwacht. Het bevoegd gezag moet eveneens worden geïnformeerd als er wijzigingen optreden in de lozing, bijvoorbeeld omdat de te lozen hoeveelheid water wordt aangepast. De plicht om het bevoegd gezag te informeren geldt niet voor lozingen bij ontwatering (bijvoorbeeld bronbemalingen) van minder dan 48 uur, waarbij het grondverzet ten hoogste 25m³ bedraagt. De informatieplicht geldt daarnaast ook niet bij lozingen bij ontwatering vanuit huishoudens. Voor lozingen bij ontwatering met een duur tussen 48 uur en 8 weken geldt een afwijkende termijn voor het verstrekken van gegevens en bescheiden: 5 werkdagen in plaats van 4 weken.

Artikel 5.x Lozen van grondwater bij saneringen

Afvalwater afkomstig van het saneren van de bodem of het grondwater (of een aan een grondwatersanering voorafgaand onderzoek) is qua biologische afbreekbaarheid niet vergelijkbaar met huishoudelijk afvalwater. In lijn met de voorkeursvolgorde voor het omgaan met afvalwater, opgenomen in artikel 10.29a van de Wet milieubeheer, heeft het de voorkeur om dit afvalwater na

zuivering lokaal terug te brengen in het milieu en niet af te voeren naar de RWZI (rioolwaterzuiveringsinstallatie) via het openbare vuilwaterriool. Daarom is in dit artikel het lozen op of in de bodem of in een schoonwaterriool (ieder riool dat geen vuilwaterriool is) toegestaan. Deze paragraaf geldt ook voor lozingen afkomstig van milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Bal. In dat geval zijn de regels van deze paragraaf maatwerkregels op grond van artikel 2.12 van dat besluit.

Bij het saneren kunnen, naast het positieve milieueffect dat de sanering heeft, ook nadelige gevolgen optreden. Om de nadelige gevolgen voor de bodem of de oppervlaktewaterkwaliteit van bij het saneren vrijkomend afvalwater te beperken, zijn in dit artikel emissiegrenswaarden opgenomen voor het lozen daarvan. Vaak wordt dit water ter plaatse gezuiverd. Het afvalwater wordt vervolgens in de bodem of een schoonwaterriool geloosd. In het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer en het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen was ook bepaald dat het afvalwater doelmatig moest kunnen worden bemonsterd. Die regel is nu opgenomen in de specifieke zorgplicht.

Artikel 5.x Lozen van grondwater bij ontwatering

Grondwater bij ontwatering is de algemene term voor grondwater dat vrijkomt bij bijvoorbeeld bronneringen en water uit drainagebuizen. Dit kunnen kleinschalige activiteiten betreffen die na een paar uur zijn afgerond, maar ook grootschalige projecten (vooral in de bouw) die jaren duren en waar zeer grote hoeveelheden grondwater worden weggepompt. De regeling voor het lozen van grondwater heeft de voorkeursvolgorde voor het beheer van afwater (artikel 10.29a van de Wet milieubeheer) als uitgangspunt. Over het algemeen kan het grondwater dat lokaal bij ontwatering vrijkomt zonder problemen lokaal in het milieu teruggebracht worden. Maar het is niet uitgesloten dat afhankelijk van de locatie waar het vrijkomt grondwater in enige mate verontreinigd kan zijn of van nature stoffen bevat, waarvan de lozing bezwaarlijk kan zijn. Veelal is dit lokaal bekend uit gegevens bij het bedrijf zelf of bij de overheid. Het behoort tot de verantwoordelijkheid van degene die loost om de gemeente te informeren over de bekende gegevens over de samenstelling en eventuele verontreiniging van het grondwater. Dit is met name van belang daar waar de samenstelling van het grondwater afwijkt van de in het gebied voorkomende grondwaterkwaliteit. Bij twijfel over de vraag of hiervan sprake zou kunnen zijn, is het raadzaam om contact op te nemen met de gemeente om na te gaan of er in dit gebied nog stoffen in de bodem aanwezig zijn, waarvan lozing tot problemen zou kunnen leiden. Dit artikel is niet van toepassing op lozingen van grondwater bij de activiteit wonen, omdat het voormalige Besluit lozing afvalwater huishoudens geen inhoudelijke regels over deze lozingen kende. Voor wonen wordt daarom volstaan met de specifieke zorgplicht.

Artikel 5.x Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel wordt aangegeven welke normen gehanteerd worden voor het meten van emissiegrenswaarden. Artikelen met normbladen voor het bemonsteren van afvalwater schrijven niet voor dat het afvalwater moet worden bemonsterd, maar wel wat er moet gebeuren als er wordt bemonsterd. Er zijn normen opgenomen voor het bemonsteren, conserveren en ontsluiten. Ook zijn de analysemethoden die moeten worden gebruikt voor de stoffen waaraan in deze paragraaf emissiegrenswaarden worden gesteld voorgeschreven. De versies van de NEN-EN-normen zijn opgenomen in de begripsbepalingen van bijlage I. Als er wordt bemonsterd, moeten de monsters volgens NEN 6600-1 worden geconserveerd om te voorkomen dat in de monsters verandering optreedt voor de te analyseren parameter tussen het moment van bemonstering en het moment van analyse. Omdat de emissiegrenswaarden die zijn gesteld betrekking hebben op het totaal van opgeloste en niet opgeloste stoffen in het afvalwater, is het van belang dat het monster niet gefilterd wordt en dat de stoffen die zich onopgelost in het afvalwater bevinden meegenomen worden in de analyse.

3.8 Instructieregel Historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar verspreidingsrisico

Artikel 5.26 van de OV bevat een instructieregel over historische bodemverontreinigingen zonder onaanvaardbaar verspreidingsrisico. Het verrichten van activiteiten op een locatie met een historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar verspreidingsrisico is alleen acceptabel als er mitigerende maatregelen zijn toegepast ter bescherming van het bodem- en watersysteem. De instructieregel zorgt ervoor dat de regels uit paragraaf 22.3.7.3 van de bruidsschat omgevingsplan voor activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico behouden blijven en dat de risico's voor het grondwater voldoende worden meegewogen. De instructieregel zorgt er daarnaast voor dat de maatregelen niet alleen de bodem beschermen, maar ook het grondwater. Bij de uitwerking van deze instructieregel kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de activiteiten bouwen van een bouwwerk, graven en wijzigen van functies.

3.8.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op:

- a. een activiteit op een locatie waarvoor voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet een beschikking is vastgesteld krachtens artikel 29 in samenhang met artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarin is vastgesteld dat bij het huidige dan wel voorgenomen gebruik van de bodem of de mogelijke verspreiding van de verontreiniging geen sprake is van zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is; of
- b. een activiteit op een locatie waarin uit een nader bodemonderzoek, dat voldoet aan NTA-5755, is vastgesteld dat bij het huidige dan wel voorgenomen gebruik van de bodem of de mogelijke verspreiding van de verontreiniging geen sprake is van zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op:

- a. de bescherming van het bodem- en watersysteem; en
- b. het voorkomen of beperken van verdere verontreiniging van de bodem en het grondwater.

Artikel 5.x Bodem: mitigerende maatregelen

Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 5.x1, verricht, neemt in het belang van bescherming van de bodem en het watersysteem maatregelen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden verlangd om verdere verontreiniging van de bodem en het grondwater te voorkomen of te beperken of, als dat redelijkerwijs mogelijk is in samenhang met de activiteit die wordt verricht, ongedaan te maken.

3.8.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

Artikel 5.x1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op locaties waarvoor voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet een beschikking als bedoeld in artikel 29 van de Wet bodembescherming is verleend, waarin is vastgesteld dat het huidige dan wel voorgenomen gebruik van de bodem of de mogelijke verspreiding van de verontreiniging niet leidt tot zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is. In de provincie Noord-Brabant zijn veel gevallen

van verontreiniging, waar op basis van nader bodemonderzoek bleek dat er sprake was van een ernstige verontreiniging waarbij geen spoedige sanering noodzakelijk is, nooit beschikt. Dat zou betekenen dat de bruidsschatregel voor het omgevingsplan maar op een beperkt aantal bekende locaties in Noord-Brabant met een bodemverontreiniging toeziet. Het toepassingsbereik is daarom uitgebreid met de gevallen waar het uit een nader bodemonderzoek blijkt.

Artikel 5.x Oogmerken

Dit artikel beschrijft het doel van de regels die gesteld zijn in deze paragraaf. De regels zijn opgesteld ter bescherming van eventuele negatieve gevolgen van de verspreiding van de historische bodemverontreiniging voor het bodem- en watersysteem. De regels zijn gesteld ter bescherming van het bodem- en watersysteem en met het oog op het voorkomen of beperken van verdere verontreiniging van de bodem en het grondwater.

Artikel 5.x Bodem: mitigerende maatregelen

Degene die op de locatie, bedoeld in 5.x1, een activiteit verricht, neemt in het belang van bescherming van de bodem en het watersysteem maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd om verdere verontreiniging van de bodem te voorkomen of te beperken, of – als en voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is als onderdeel van een activiteit die wordt verricht – ongedaan te maken. Er geldt een licht beschermingsregime voor deze bekende verontreinigde locaties in afwachting van sanering, net als onder de voormalige Wet bodembescherming. Dit artikel heeft betrekking op zogenoemde niet-spoed locaties, zoals deze waren beschikt als saneringsgeval op grond van de Wet bodembescherming. In de toelichting bij de Aanvullingswet bodem is aangegeven dat de beschikking niet-spoed als zodanig bij inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalft. Er is overgangsrecht geregeld voor onder meer gebruikbeperkingen op grond van artikel 37, vierde lid, van de Wet bodembescherming (artikelen 3.1 en 3.2 Aanvullingswet bodem).

Voor de spoedlocaties is overgangsrecht opgenomen in de Aanvullingswet bodem (artikel 3.1), zodat daarvoor de bestaande regels bij of krachtens de Wet bodembescherming blijven gelden. Locaties met een verontreiniging boven de interventiewaarde die onder de Wet bodembescherming waren aangemerkt als niet-spoed worden in het nieuwe stelsel, net als onder de Wet bodembescherming, gesaneerd op een natuurlijk moment, meestal bij bouwplannen. De bruidsschat voor het omgevingsplan regelt, in lijn met de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat saneren een voorwaarde is voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw. Paragraaf 3.2.22 saneren van het Bal regelt de toegestane saneringsaanpak en paragraaf 3.2.23 graven in het Bal regelt hoe om te gaan met graven in verontreiniging boven de interventiewaarde. Bij deze activiteiten is een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift mogelijk, bijvoorbeeld als een specifieke bronaanpak aan de orde is.

Artikel 5.x heeft een tweeledig doel. Ten eerste om de in het verleden beschikte locaties, die niet onder overgangsrecht vallen, kenbaar te houden onder de Omgevingswet en het instrumentarium van de Omgevingswet te kunnen toepassen. Ten tweede om een (licht) beschermingsregime van toepassing te laten zijn op deze locaties, aangezien het gaat om niet eerder gesaneerde locaties waar nog bodemverontreiniging aanwezig is. Ten behoeve van het eerste doel (kenbaarheid) is het mogelijk om met een maatwerkvoorschrift een individuele locatie te koppelen aan deze algemene regel in dit omgevingsplan, wat het voor de huidige of toekomstige eigenaar beter inzichtelijk maakt. Het inzien van de (voormalige) registratie van de niet-spoed beschikkingen in het Kadaster blijft nodig om het volledige beeld te hebben van de exacte locaties (gekoppeld aan kadastrale percelen) waar dit artikel op van toepassing is. Voor wat betreft het tweede doel (beschermen in

afwachting van sanering) geldt dat het mogelijk is om het lichte basisregime dat geldt op deze locaties te concretiseren, verder aan te vullen of toe te spitsen op de individuele locatie. Dat kan door middel van een maatwerkvoorschrift, dat voor een initiatiefnemer voldoende concreet maakt welke actie het bevoegd gezag verwacht. Bij de activiteiten bouwen, saneren of graven voorziet de Omgevingswet al in die mogelijkheid, daarom heeft dit artikel vooral betekenis als sprake is van een andere activiteit dan bouwen, saneren of graven. Ook kan dit basisregime een aangrijpingspunt bieden voor een individueel maatwerkvoorschrift om in sommige situaties van een initiatiefnemer te verlangen dat diegene als onderdeel van een voorgenomen activiteit van de gelegenheid gebruik maakt om aanwezige verontreiniging van de bodem te verwijderen of mitigerende maatregelen te treffen. Gelet op die inkadering is voornamelijk bedoeld op situaties waarin de extra moeite en kosten van het beperken of verwijderen van verontreiniging niet onevenredig belastend zijn voor de initiatiefnemer. Dit basisregime is zodanig ingekaderd dat er geen sprake is van een zelfstandige saneringsplicht. Onder verontreiniging van de bodem wordt ook verstaan de verontreiniging van het grondwater, maar aangezien grondwaterkwaliteit primair tot de taken en bevoegdheden van de provincie behoort, ligt het voor de hand dat het vooral gaat om de vaste bodem en eventuele bronnen van verontreiniging die zich verspreiden naar het grondwater.

De maatregelen die van de initiatiefnemer van een activiteit op een historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico verlangd worden zijn in het belang van bescherming van de bodem en het grondwater en zijn erop gericht om verdere verontreiniging van de bodem te voorkomen of beperken. Als het redelijkerwijs mogelijk is, wordt verwacht dat in samenhang met de activiteit de verontreiniging van de bodem ongedaan gemaakt wordt. Hiermee wordt aangesloten bij paragraaf 3.2 van de voormalige Circulaire bodemsanering 2013 die aangeeft dat veelal bij een ontwikkeling alsnog gesaneerd moet worden.

In principe is de verzadigde zone (lees: grondwater) onderdeel van de bodem en moeten de maatregelen dus ook gericht zijn op het voorkomen of beperken van verdere verspreiding van verontreiniging naar of in het grondwater. Ook bekende bodemverontreinigingen met risico's voor het grondwater moeten op een natuurlijk moment alsnog aangepakt worden en er moeten maatregelen getroffen worden die verdere verontreiniging van het grondwater voorkomen of beperken. Daarom zorgt artikel 5.x ervoor dat de maatregelen niet alleen het belang van de bodem dienen, maar ook het watersysteem. Bovendien is expliciet gemaakt dat de maatregelen niet alleen verdere verontreiniging van de bodem dienen te voorkomen of beperken, maar ook van het grondwater. Het gaat hierbij zowel om verontreiniging van het grondwater vanuit een mobiele bodemverontreiniging, als verdere verontreiniging van het grondwater vanuit een al in het grondwater aanwezige verontreiniging.

3.9 Instructieregel Natuur Netwerk Brabant – ecologische verbindingszone

Artikel 5.40 van de OV bevat een instructieregel ter verwezenlijking, het behoud en het beheer van een ecologische verbindingszone. Vereist is dat het omgevingsplan regels bevat die voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de ecologische verbindingszone en die het oprichten van bebouwing en het aanbrengen van verhard oppervlak beperken. Hieronder is een voorbeeld voor het bouwen van bouwwerken uitgewerkt. Het aanbrengen van verharding zou ook een relevante activiteit kunnen zijn.

3.9.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het bouwen van bouwwerken in het gebied Natuur Netwerk Brabant – ecologische verbindingzone.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op:

- bescherming van ecologische waarden en kenmerken van ecologische verbindingzones;
- het bevorderen van natuurbeleving;
- klimaatbestendigheid;
- het vergroten van connectiviteit en daarmee biodiversiteit ; en
- het duurzaam laten functioneren van ecologische verbindingzones.

KRW ?? Ecologische verbindingzones dragen bij aan KRW verplichtingen

Artikel 5.x Specifieke zorgplicht

De zorgplicht, bedoeld in artikel 5.x, houdt voor het bouwen van een bouwwerk in het gebied Natuur Netwerk Brabant – ecologische verbindingzone in ieder geval in dat:

- alle passende preventieve (mitigerende) maatregelen worden getroffen om nadelige gevolgen, gelet op de doelstellingen voor dat netwerk, te voorkomen of te beperken; en
- tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of die (mitigerende) maatregelen de beoogde effecten hebben. (= monitoring)

Artikel 5.x Informatieplicht

Ten minste vier weken voor het bouwen van een bouwwerk in het gebied Natuur Netwerk Brabant – ecologische verbindingzone worden aan het bevoegd gezag de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de aard en omvang van de activiteit;
- b. de indeling van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, waarbij het volgende wordt aangegeven:
 1. de grenzen van het terrein; en
 2. de ligging en de indeling van de bouwwerken; en de bruikfunctie gebouw
- c. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

Artikel 5.x Verbod aaneengesloten gebouwen

Het is verboden om een gebouw te bouwen in het gebied Natuur Netwerk Brabant- ecologische verbindingzone, als:

- a. de ontwikkeling niet aantoonbaar positief kan bijdragen aan de ecologische verbindingzone;
- b. er meerdere gebouwen worden gebouwd; en
- c. deze gebouwen een aaneengesloten geheel vormen zonder vrije doorgang voor de fauna.

De bruikfunctie van het gebouw zich niet laat combineren met doelstelling ecologische verbindingzones

3.9.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het bouwen van bouwwerken in het gebied Natuur Netwerk Brabant – ecologische verbindingzone. Dit gebied is als digitaal werkingsgebied opgenomen, waarbij de zone een breedte heeft van minimaal 50 m in Stedelijk gebied of in Landelijk gebied waar een stedelijke ontwikkeling is voorzien, en een breedte van minimaal 25 m in alle overige gebieden. Deze paragraaf is een uitwerking van de instructieregel uit artikel 5.40 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het bieden van een basisbescherming voor de gebieden Natuur Netwerk Brabant – ecologische verbindingzones. De regels zijn gesteld met het oog op natuurbescherming, het bevorderen van natuurbeleving, klimaatbestendigheid, het bevorderen van de connectiviteit, biodiversiteit of het beheer van ecologische verbindingzones. (Duurzaam laten functioneren van ecologische verbindingzones.

Artikel 5.x Specifieke zorgplicht

De specifieke zorgplicht houdt voor activiteiten in het natuurnetwerk in ieder geval in dat initiatiefnemers alle passende preventieve maatregelen treffen om nadelige gevolgen, gelet op de doelstellingen voor de ecologische verbindingzone, te voorkomen of te beperken. Dit houdt ook in dat een natuuronderzoek wordt uitgevoerd naar de impact van de activiteit op de bescherming van de Ecologische verbindingzones. Daarnaast is het van belang dat voor aanvang activiteit een monitoringsplan wordt opgesteld om te kunnen bepalen of de mitigerende maatregelen die worden getroffen het beoogde effect hebben. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of die maatregelen de beoogde effecten hebben. Zo niet, dan moeten aanvullende maatregelen worden getroffen.

Artikel 5.x Informatieplicht

Dit artikel bevat een informatieplicht voor het bouwen van bouwwerken in de ecologische verbindingzone. De aard en de omvang van de activiteit moet worden beschreven met daarbij de een omschrijving de begrenzing van het terrein en de ligging en indeling van de bouwwerken. Tot slot wordt de startdatum vermeld. De gemeente gebruikt de ontvangen informatie om te beoordelen of aan de strekking van de regels in deze paragraaf wordt voldaan.

Artikel 5.x Verbod aaneengesloten gebouwen

Dit artikel bevat een algeheel verbod om een gebouw te bouwen in de ecologische verbindingzone als het gaat om meerdere gebouwen die een aaneengesloten geheel vormen zonder een vrije doorgang voor de fauna. Dit verbod is een uitwerking van de instructieregel uit artikel 5.40 van Omgevingsverordening Noord-Brabant. Aaneengesloten bebouwing vormt een belemmering voor de doelstellingen van de ecologische verbindingzone, omdat vrije migratie van soorten dan niet meer goed mogelijk is.

3.10 Instructieregel Attentiezone waterhuishouding

Artikel 5.41 van de OV bevat een instructieregel over de Attentiezone waterhuishouding. Het gaat om een attentiezone die om een natuurnetwerk heen ligt. Deze regel zorgt ervoor dat ontwikkelingen die een negatieve invloed hebben op (de grondwaterstand van) de natte natuurparels die in de attentiezone liggen tegengehouden worden. Als bijvoorbeeld grondlagen worden doorboord of de bodemopbouw veranderd wordt, kunnen stromingen in het grondwater veranderen. Als een omgevingsplan van toepassing is op de Attentiezone waterhuishouding, moet het omgevingsplan ervoor zorgen dat activiteiten worden geweerd die een negatief effect hebben op de natte natuurparels. Hieronder is een voorbeeld opgenomen waarin een vergunningplicht wordt geïntroduceerd voor activiteiten die de grondwaterstand verlagen. Het aanbrengen van verhard oppervlak kan op vergelijkbare wijze worden uitgewerkt.

3.10.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het verlagen van de grondwaterstand in de Attentiezone waterhuishouding door middel van:
 - a. de aanleg van drainage, ongeacht de diepte;
 - b. het verzetten van grond van meer dan 100 m³ of op een diepte van meer dan 60 cm beneden maaiveld; of
 - c. andere activiteiten waardoor de grondwaterstand kan worden verlaagd.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op:
 - a. werkzaamheden die behoren tot het normale beheer en onderhoud van de gronden;
 - b. het verlagen van de grondwaterstand door middel van een grondwateronttrekking; en
 - c. vervanging van een bestaande drainage.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen van de waterhuishouding en het voorkomen van negatieve effecten op de natte natuurparels in de Attentiezone waterhuishouding.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen verlagen van de grondwaterstand

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning de grondwaterstand te verlagen in de Attentiezone waterhuishouding.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning verlagen van de grondwaterstand

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning worden, in aanvulling op artikel x.x, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een situatietekening of ingetekende luchtfoto met daarop de locatie van de activiteit; en
- b. een berekening van de gevolgen van de activiteit voor de hydrologische situatie in de Attentiezone waterhuishouding.

Artikel 5.x Beoordelingsregel verlagen van de grondwaterstand

De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als:

- a. de activiteit geen nadelige effecten heeft voor de grondwaterstand in natte natuurparels; en
- b. het waterschap geen fundamentele bezwaren heeft tegen het verlenen van de omgevingsvergunning.

3.10.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

De gemeente kan deze toelichting overnemen in de toelichting bij het omgevingsplan.

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het verlagen van de grondwaterstand. Het verlagen van de grondwaterstand in de Attentiezone waterhuishouding kan negatieve effecten hebben voor de waterhuishouding in de natte natuurparels gelegen in Natuur Netwerk Brabant. De Attentiezone waterhuishouding is een zone gelegen rondom deze natte natuurparels. De regels zijn opgesteld met het oog op het beperken van de gevolgen voor de waterhuishouding. Dit is in lijn met artikel 5.41 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant. Enkele activiteiten die geen nadelige gevolgen hebben of die al door het waterschap of de provincie zelf worden geregeld, zijn in het toepassingsbereik uitgesloten.

Artikel 5.x Oogmerken

Dit artikel beschrijft het doel van de regels die gesteld zijn in deze paragraaf. De regels zijn opgesteld ter bescherming van eventuele negatieve gevolgen van het verlagen van de grondwaterstand in de natte natuurparels binnen de Attentiezone waterhuishouding. Voor deze natte natuurparels moeten negatieve effecten op de hydrologische situatie worden voorkomen.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Dit artikel wijst de gevallen aan wanneer met het oog op het beschermen van de waterhuishouding het verlagen van de grondwaterstand vergunningplichtig is. Er is een vergunningplicht ingesteld voor het verlagen van de grondwaterstand in de Attentiezone waterhuishouding via de in het toepassingsbereik genoemde activiteiten.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning verlagen van de grondwaterstand

Dit artikel beschrijft de aanvraagvereisten die behoren bij het indienen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het verlagen van de grondwaterstand. Bij de aanvraag wordt een situatietekening of een ingetekende luchtfoto aangeleverd waarop de locatie van de activiteit zichtbaar

is. Daarnaast wordt een berekening van de hydrologische situatie in de Attentiezone waterhuishouding toegevoegd. Hiervoor moet in het algemeen een adviesbureau worden ingeschakeld dat beschikt over de benodigde hydrologische modellen. Met de uitkomsten van de berekening kan het bevoegd gezag toetsen of de gevolgen voor de waterhuishouding en de grondwaterstand in de natte natuurparels acceptabel zijn.

Artikel 5.x Beoordelingsregel verlagen van de grondwaterstand

Dit artikel bevat een uitwerking van de beoordelingsregel naar aanleiding van de instructieregel van de provincie. Deze regel bepaalt dat een vergunning verleend kan worden op het moment dat de gemeente tot de conclusie komt dat de activiteit geen risico vormt voor de grondwaterstand in de natte natuurparels. Voor de beoordeling of de activiteit schade toe kan brengen aan het Natuur Netwerk Brabant of de waterhuishouding, kan de gemeente de provincie of het waterschap om advies vragen. Het waterschap kan adviseren of er geen fundamentele bezwaren zijn voor de effecten van de activiteit op het watersysteem.

3.11 Instructieregel Behoud en herstel van watersystemen

Artikel 5.42 van de OV bevat een instructieregel over het behoud en herstel van watersystemen. Het omgevingsplan stelt regels in het werkingsgebied 'Behoud en herstel watersystemen' die bijdragen aan de verwezenlijking van het behouden, beheren en herstellen van watersystemen. Het omgevingsplan moet voor deze zone regels bevatten die het oprichten van bebouwing, het aanbrengen van verhard oppervlak en het ophogen van gronden beperken, zodat deze activiteiten geen belemmering vormen voor het hermeanderen van beken, het aanleggen van plas-draszones en het herstel van kwel. Voor een deel overlapt het werkingsgebied met het Natuur Netwerk Brabant – ecologische verbindingzone en de Groenblauwe waarden. In het werkingsgebied Behoud en herstel van watersystemen worden aanvullende, specifieke regels gesteld ter bescherming van het belang van het behoud en herstel van het watersysteem. Hieronder volgt een uitwerking voor regels met betrekking tot het beperken van verhard oppervlak. Daarnaast zouden regels in het omgevingsplan kunnen worden opgenomen over het bouwen van bouwwerken en het beperken van ophogingen.

3.11.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het aanleggen van verharding in het gebied Behoud en herstel van watersystemen.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen van de waterhuishouding en het voorkomen van negatieve gevolgen van verharding op het behoud, beheer en herstel van het watersysteem en de ecologische verbindingzone.

Artikel 5.x Algemene regels aanleggen verharding

1. Binnen het gebied Behoud en herstel van watersystemen wordt alleen verharding aangelegd die eenvoudig te verwijderen is.
2. Als een project voor het verbeteren van de morfologie wordt uitgevoerd, wordt de verharding, met inbegrip van een eventuele funderingslaag, verwijderd.
3. Als, ondanks een redelijke poging daartoe, met de rechthebbende op de verharding geen schriftelijke overeenstemming is bereikt over de termijn waarop de verharding wordt verwijderd, stelt het bevoegd gezag die termijn bij maatwerkvoorschrift vast.

Artikel 5.x Meldplicht

1. Het is verboden verhard oppervlak aan te leggen in het gebied Behoud en herstel van watersystemen zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. Bij de melding worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
 - a. een tekening of ingetekende luchtfoto met daarop de locatie van de activiteit; en
 - b. een beschrijving van het type verharding.

3.11.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

De gemeente kan deze toelichting overnemen in de toelichting bij het omgevingsplan.

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het aanleggen van verhard oppervlak binnen het gebied Behoud en herstel van watersystemen en geeft invulling aan artikel 5.42 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant. Het werkingsgebied is gebaseerd op het Regionaal waterprogramma en op waterlopen met de functie waternatuur, natte ecologische verbindingzones en gebieden die in de reconstructie- en gebiedsplannen zijn aangeduid als 'ruimte voor beek- en kreekherstel'. Vanuit een regionaal belang is hier beleid opgesteld gericht op het behouden, verbeteren en herstellen van het natuurlijke watersysteem in het gebied. In dit werkingsgebied worden maatregelen uitgevoerd op het gebied van de morfologie, zoals hermeanderen van beken, het aanleggen van plas-draszones en het herstel van kwel. Voor die projecten is ruimte naast de waterlopen nodig om de maatregelen goed uit te kunnen voeren. Uitgangspunt voor de begrenzing is een breedte van minimaal 25 meter aan weerszijden van de waterlopen, maar bijvoorbeeld in benedenstroomse gebieden is meer ruimte nodig om de inrichtingsmaatregelen goed uit te kunnen voeren en is de zone navenant groter.

Artikel 5.x Oogmerken

Dit artikel beschrijft het doel van de regels die gesteld zijn in deze paragraaf. De regels zijn opgesteld ter voorkomen van negatieve gevolgen voor het behouden, beheren en herstellen van watersystemen. Activiteiten die de morfologische herstelmaatregelen binnen het gebied Behoud en herstel van watersystemen belemmeren, moeten worden tegengegaan.

Artikel 5.x Algemene regels aanleggen verharding

In dit artikel zijn algemene regels opgenomen om het gebied Behoud en herstel van watersystemen te beschermen vrij te houden van verharding die een belemmering vormt voor de gewenste morfologische herstelmaatregelen. Daarom mag alleen verharding worden aangelegd die eenvoudig te verwijderen is. Dit zijn bijvoorbeeld klinkers of grasbetontegels. Beton en asfalt zijn onder geen beding toegestaan.

Op het moment dat een project voor morfologische herstelmaatregelen wordt gestart, moet de verharding daadwerkelijk worden verwijderd, inclusief de eventuele funderingslaag daaronder. De verplichting om te verwijderen staat in het tweede lid van dit artikel, zodat voor iedereen bij voorbaat duidelijk is dat de verharding op enig moment moet worden verwijderd. De gemeente treedt in overleg met de rechthebbende over het exacte tijdstip van verwijderen. Maar als dat overleg niet (of niet snel genoeg) tot overeenstemming leidt, stelt de gemeente het tijdstip waarop de verharding verwijderd moet zijn bij maatwerkvoorschrift vast. Deze systematiek is ontleend aan de verwijderplicht voor onder meer kabels en leidingen bij rijkswegen, die het Rijk in artikel 8.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving heeft opgenomen.

Artikel 5.x Meldplicht

Dit artikel bevat een verbod om zonder voorafgaande melding verharding aan te leggen in het gebied Beheer en behoud van watersystemen. Minimaal vier weken voor de start van de activiteit wordt aan de gemeente de activiteit gemeld en worden de gegevens en bescheiden uit het tweede lid verstrekt. De gemeente controleert op basis van deze melding of de voorgestelde verharding inderdaad eenvoudig kan worden verwijderd.

3.12 Instructieregel Aardkundige waarden

Artikel 5.43 van de OV bevat een instructieregel over Aardkundige waarden van gebieden die door de provincie zijn opgenomen in de OV. De waarden zelf en de bijbehorende kenmerken zijn uitgewerkt in het beleidskader Aardkundig waardevolle gebiedenkaart Noord-Brabant. Het omgevingsplan stelt regels om de aanwezige waarden van de gebieden te beschermen en om aantasting van de gebieden te voorkomen. De gemeente kan hierbij bijvoorbeeld denken aan het verbieden of instellen van vergunningplichten voor het uitvoeren van bodemversturende werkzaamheden. In zijn algemeenheid mogen er geen activiteiten plaatsvinden die zorgen voor negatieve effecten voor de geologische, geomorfologische, bodemkundige en (geo)hydrologische waarden. Bij bijvoorbeeld nieuwbouw of stedelijke ontwikkeling in een gebied met Aardkundige waarden is het van belang om vroegtijdig met de provincie af te stemmen.

Hieronder volgt een uitwerking voor regels met betrekking tot het beperken van graven in de bodem. Deze regels kunnen op vergelijkbare wijze worden uitgewerkt voor bijvoorbeeld de activiteiten: ophogingen, ontgrondingen, aanleggen van drainage, het aanbrengen van verharding, het aanbrengen van teeltondersteunende voorzieningen of het aanbrengen van beplanting. Per aardkundig waardevol gebied is door de provincie in de Aardkundig waardevolle gebiedenkaart Noord-Brabant achter elke gebiedsbeschrijving een samenvattende werktabel opgenomen waarin de belangrijkste kenmerken en beschermingscriteria van elk gebied zijn opgesomd. Deze kan de gemeente gebruiken bij het schrijven van de regels voor deze gebieden in het omgevingsplan.

3.12.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het graven in de bodem in het gebied Aardkundige waarden. Geldt ook voor egaliseren, diepploegen of opbrengen van grond.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen van de geologische, geomorfologische, bodemkundige en (geo)hydrologische waarden.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen graven in de bodem

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning te graven in de bodem in het gebied Aardkundige waarden, als:

- a. de oppervlakte meer is dan $x \text{ m}^2$; en
- b. de diepte meer is dan $y \text{ cm}$.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning graven in de bodem

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het graven in de bodem worden, in aanvulling op artikel x.x, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een situatietekening of ingetekende luchtfoto met daarop de locatie van de activiteit; en

- b. een omschrijving van de gevolgen voor de geologische, geomorfologische, bodemkundige en (geo)hydrologische waarden in het gebied.

Artikel 5.x Beoordelingsregel graven in de bodem

De omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd als:

- a. de verstoring van de geologische, geomorfologische, bodemkundige of (geo)hydrologische waarden niet in verhouding staat tot het met de graafwerkzaamheden te dienen belang; en
- b. er een onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waarden en kwaliteiten van de betreffende gronden, zoals beschreven in de Aardkundig waardevolle gebiedenkaart Noord-Brabant.

3.12.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

De gemeente kan deze toelichting overnemen in de toelichting bij het omgevingsplan.

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het graven in de bodem. Het graven in de bodem in een gebied met Aardkundige waarden kan negatieve effecten hebben voor deze gebieden. De gebieden met Aardkundige waarden zijn door de provincie aangewezen vanwege de ecologische en cultuurhistorische betekenis. De regels zijn opgesteld met het oog op het beperken van de gevolgen voor de gebieden met Aardkundige waarden. Dit is in lijn met artikel 5.43 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Artikel 5.x Oogmerken

Dit artikel beschrijft het doel van de regels die gesteld zijn in deze paragraaf. De regels zijn opgesteld ter bescherming van eventuele negatieve gevolgen van het graven in de bodem in het gebied met Aardkundige waarden. Negatieve effecten op de te beschermen waarden, zoals omschreven in de Aardkundig waardevolle gebiedenkaart Noord-Brabant, moeten zo veel mogelijk worden voorkomen.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Dit artikel wijst de gevallen aan wanneer, met het oog op het beschermen van de geologische, geomorfologische, bodemkundige en (geo)hydrologische waarden, het graven in de bodem vergunningplichtig is. Er is een vergunningplicht ingesteld voor het graven in de bodem in de gebieden met Aardkundige waarden, als de oppervlakte meer is dan $x \text{ m}^2$ en de diepte meer is dan $y \text{ cm}$.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning graven in de bodem

Dit artikel beschrijft de aanvraagvereisten die behoren bij het indienen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het graven in de bodem. Bij de aanvraag wordt een situatietekening of een ingetekende luchtfoto aangeleverd waarop de locatie van de activiteit zichtbaar is. Daarnaast wordt een omschrijving ingediend van de gevolgen van de graafwerkzaamheden voor de geologische, geomorfologische, bodemkundige en (geo)hydrologische waarden. Op basis hiervan kan het bevoegd gezag toetsen of de gevolgen voor het behoud van waarden in het gebied acceptabel zijn.

Artikel 5.x Beoordelingsregel graven in de bodem

Dit artikel bevat een uitwerking van de beoordelingsregel naar aanleiding van de instructieregel van de provincie. Deze regel bepaalt dat een vergunning verleend kan worden als de gemeente tot de conclusie komt dat de activiteit geen onacceptabele invloed heeft op de Aardkundige waarden. Hierbij wordt gekeken naar de beschreven waarden en kwaliteiten van de desbetreffende gronden zoals omschreven in de Aardkundig waardevolle gebiedenkaart Noord-Brabant.

3.13 Instructieregel Groenblauwe waarden

Artikel 5.46 van de OV bevat een instructieregel over Groenblauwe waarden. Dit zijn gebieden die als verbinding liggen tussen het Natuur Netwerk Brabant en het landelijk gebied. De gebieden zijn opgenomen omdat de provincie streeft naar een samenhangende aanpak van natuur, landschap en water die de omgevingskwaliteit versterkt en waardoor de natuur en het watersysteem klimaatverandering beter kunnen opvangen. De Groenblauwe waarden liggen binnen het Landelijk gebied op locaties waarbij natuur en water ook van belang zijn. De gebieden dragen bij aan de bescherming van de natuurwaarden, de biodiversiteit, het watersysteemherstel en landschap. Tot slot zijn gebieden aangewezen nabij de stedelijke omgeving vanwege hun functie voor recreatie, extensieve vormen van landbouw/stedelijke ontwikkeling en multifunctioneel landbouwgebruik.

De gemeente moet in het omgevingsplan aangeven op welke wijze rekening wordt gehouden met de natuur, het water en landschapswaarden in de Groenblauwe gebieden. In de gebieden is ruimte voor de ontwikkeling van grondgebonden landbouw en recreatie als die bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap. Voor gemeenten is veel achtergrondinformatie beschikbaar, zoals de gebiedspaspoorten en de gebiedsgerichte ontwikkeling zoals opgenomen in het Groenblauw Stimuleringskader.

3.13.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het bouwrijp maken in het gebied Groenblauwe waarden.
2. Onder het bouwrijp maken wordt in ieder geval verstaan:
 - a. het ontdoen van bebouwing, bouwresten en andere boven- en ondergrondse obstakels;
 - b. het ontgraven, ophogen en egaliseren van het terrein;
 - c. het verwijderen van struiken, bomen en boomstronken;
 - d. het dempen van sloten en watergangen;
 - e. het treffen van grondwaterregulerende maatregelen;
 - f. het afvoeren van grondwater;
 - g. het aanleggen van duikers, rioleringen, gemalen en persleidingen;
 - h. het aanleggen van bouwwegen;
 - i. het aanleggen en inrichten van bouwpercelen; en
 - j. overige voorkomende werkzaamheden.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op:

- a. het beschermen van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van de gebieden Groenblauwe waarden;
- b. het voorkomen van negatieve effecten op deze gebieden;
- c. het behoud en ontwikkeling van een klimaatbestendig en veerkrachtig watersysteem.

Artikel 5.x1 Kernkwaliteiten Groenblauwe waarden

1. Kernkwaliteiten van de Groenblauwe waarden, bedoeld in artikel 5.46, onder b, van de Omgevingsverordening Noord-Brabant, zijn de in het belang van het behoud van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarde van het Gebied Groenblauwe waarden beschreven essentiële waarden en kenmerken als opgenomen in bijlage XX van dit omgevingsplan.
2. Op hoofdlijnen houden de kernkwaliteiten van de Groenblauwe waarden in ieder geval in:
 - a. de ontwikkeling van een klimaatbestendig en veerkrachtig watersysteem;
 - b. een versterking van de leefgebieden voor plant- en diersoorten;
 - c. het bevorderen van de biodiversiteit buiten het Natuur Netwerk Brabant; versterken connectiviteit (groen-blauwe dooradering)en
 - d. het kwalitatief en kwantitatief herstel van kwelstromen.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen bouwrijp maken

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning in het gebied Groenblauwe waarden gronden bouwrijp te maken.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning bouwrijp maken

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwrijp maken worden, in aanvulling op artikel x.x, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een situatietekening of ingetekende luchtfoto met daarop de locatie van de activiteit; en
- b. een overzicht van de maatregelen die genomen worden om de kernkwaliteiten natuur, water en landschapswaarden en de kenmerken, bedoeld in artikel 5.x1, te beschermen.

Artikel 5.x Beoordelingsregel bouwrijp maken

De omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd als:

- a. de verstoring de Groenblauwe waarde niet in verhouding staat tot het met de bouwrijp maken te dienen belang;
- b. er een onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waarden en kwaliteiten, bedoeld in artikel 5.x1;
- c. de ontwikkeling niet bijdraagt aan de bescherming en de ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden en het bodem en watersysteem; of
- d. de ontwikkeling geen positieve bijdrage heeft voor het versterken van de biodiversiteit.

3.13.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

De gemeente kan deze toelichting overnemen in de toelichting bij het omgevingsplan.

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Dit artikel beschrijft het toepassingsbereik van deze paragraaf. Deze paragraaf is van toepassing op het bouwrijp maken van gronden in het gebied Groenblauwe waarden. Bij het bouwrijp maken van gronden moet in ieder geval gedacht worden aan de activiteiten genoemd onder b. Deze activiteiten kunnen van invloed zijn op de kernkwaliteiten van de waarden en kenmerken van de gebieden met Groenblauwe waarden. De regels in deze paragraaf zijn een uitwerking van artikel 5.46 van de omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen van de gebieden met Groenblauwe waarden. Het is van belang om de kernkwaliteiten van deze gebieden te beschermen. De gebieden Groenblauwe waarden zijn opgenomen om de omgevingskwaliteit te versterken en klimaatveranderingen voor de natuur en het watersysteem beter op te vangen. De gebieden dragen bij aan de bescherming van de natuurwaarden, hierbij is ook de buffering van omgevings- en klimaatinvloeden op deze gebieden van belang. De gebieden zijn daarnaast aangewezen voor de biodiversiteit, het watersysteemherstel en landschap. Tot slot zijn de aangewezen gebieden nabij stedelijke omgeving opgenomen voor recreatie, extensieve vormen van landbouw/stedelijke ontwikkeling en multifunctioneel landbouwgebruik. De regels in deze paragraaf zien op de bescherming van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van de gebieden Groenblauwe waarden, op het voorkomen van negatieve effecten op deze gebieden en op het behoud en ontwikkeling van een klimaatbestendig en veerkrachtig watersysteem.

Artikel 5.x1 Kernkwaliteiten Groenblauwe waarden

Dit artikel bevat de kernkwaliteiten voor de gebieden met Groenblauwe waarden op hoofdlijnen. Het artikel is een uitwerking van artikel 5.46, onder b, van de Omgevingsverordening Noord-Brabant. In het belang van het behoud van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarde van het Gebied Groenblauwe waarden zijn de essentiële waarden en kenmerken opgenomen als kernkwaliteiten in Bijlage XX van het omgevingsplan. Activiteiten in gebieden met Groenblauwe waarden moeten een bijdrage leveren aan het bereiken van de kernkwaliteiten. Nadere informatie over de waarden en kenmerken van deze gebieden is te vinden in de gebiedspaspoorten en de gebiedsgerichte ontwikkeling van gebieden zoals opgenomen in het Groenblauw Stimuleringskader van de provincie Noord-Brabant. Dit artikel bevat de kernkwaliteiten op hoofdlijnen, een nadere uitwerking van de kernkwaliteiten is te vinden in Bijlage XX van dit omgevingsplan. Voorbeelden van een nadere uitwerking zijn het opstuwen van grondwater op de Peelrandbreuk

in Oost-Brabant, in de beekdalen op de overgangen van zand/veen naar klei in de 'Naad van Brabant'. De uitwerking draagt bij aan de leidende principes van een klimaatbestendig en veerkrachtig watersysteem als geformuleerd in het Regionale Programma Water en Bodem.

Op hoofdlijnen houden de kernkwaliteiten van de Groenblauwe waarden in ieder geval in dat ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor gronden bouwrijp worden gemaakt een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van een klimaatbestendig en veerkrachtig watersysteem en dat er rekening wordt gehouden met de versterking van de leefgebieden voor plant- en diersoorten. Daarnaast is het van belang dat de biodiversiteit in het transformatiegebied bevorderd wordt en dat er bij het bouwrijp maken rekening gehouden wordt met de kwelstromen in de gebieden met Groenblauwe waarden.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen bouwrijp maken

Dit artikel stelt een vergunningplicht in voor het bouwrijp maken van gronden in gebieden met Groenblauwe waarden.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning bouwrijp maken

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwrijp maken in het gebied Groenblauwe waarden worden naast de gegevens en bescheiden uit artikel x.x een situatietekening met de locatie van de gronden in het gebied die bouwrijp gemaakt worden aangeleverd. Daarnaast bevat de vergunningaanvraag een overzicht van de maatregelen die genomen worden om de kernkwaliteiten natuur, water en landschapswaarden en kenmerken, bedoeld in artikel 5.x1, te beschermen. Met dit overzicht kan het bevoegd gezag toetsen of de activiteit een positieve bijdrage levert aan het versterken van de biodiversiteit en de ontwikkeling van ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken in het gebied met Groenblauwe waarden.

Artikel 5.x Beoordelingsregel bouwrijp maken

Dit artikel bevat een uitwerking van de beoordelingsregel naar aanleiding van de instructieregel van de provincie. Deze regel bepaalt dat een vergunning verleend kan worden op het moment dat de gemeente tot de conclusie komt dat de activiteit een positieve bijdrage levert aan de kernkwaliteiten van de gebieden met Groenblauwe waarden. Hierbij wordt gekeken naar de beschreven waarden en kwaliteiten van de desbetreffende gronden zoals omschreven in de Bijlage XX. De omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd als de verstoring van de Groenblauwe waarde niet in verhouding staat tot het met de bouwrijp maken te dienen belang, er een onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waarden en kwaliteiten, bedoeld in artikel 5.x1 en bijlage XX, de ontwikkeling niet bijdraagt aan de bescherming en de ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden en het bodem en watersysteem en als de ontwikkeling geen positieve bijdrage heeft voor het versterken van de biodiversiteit.

3.14 Instructieregel Aansluiting primaire waterkering

In artikel 5.47 van de OV is een artikel opgenomen ter bescherming van activiteiten in de bodem die kunnen leiden tot het ondermijnen van de waterkerende functie van primaire waterkeringen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan afgravingen en ontgrondingen. Het omgevingsplan moet regels bevatten die strekken tot behoud van de waterkerende functie van de primaire waterkeringen en die beperkingen stellen aan activiteiten die gelegen zijn in de gebieden Aansluiting primaire waterkering. Het gaat om enkele gebieden bij Bergen op Zoom, Oosterhout, Waalwijk en ten zuiden van Boxmeer. De gebieden zijn geometrisch begrensd en kunnen een zone van 50 tot 300 meter omvatten. Het gaat om gronden die al op dijkhoogte zijn.

3.14.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op een ontgroning waarbij minder dan 100.000 m³ ter plekke wordt ontgraven in het gebied Aansluiting primaire waterkering.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen van de waterkerende functie van de primaire waterkeringen en het voorkomen van negatieve effecten op deze waterkeringen.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen ontgroning

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning te ontgronden in het gebied Aansluiting primaire waterkering.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning ontgroning

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een ontgroning worden, in aanvulling op artikel x.x, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een situatietekening of ingetekende luchtfoto met daarop de locatie van de activiteit;
- b. een analyse van de risico's voor de stabiliteit van de waterkering; en
- c. een werkplan met daarin een omschrijving van de afwerking van de ontgroning.

Artikel 5.x Advies door het waterschap

Het dagelijks bestuur van het waterschap is adviseur voor de omgevingsvergunning.

Artikel 5.x Beoordelingsregel ontgroning

De omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd als:

- a. de ontgroning een negatief effect heeft op de waterkerende functie van de primaire waterkering; of
- b. niet aannemelijk is dat het gebied Aansluiting primaire waterkering na afloop van de ontgroning veilig en stabiel is.

3.14.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

De gemeente kan deze toelichting overnemen in de toelichting bij het omgevingsplan.

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op ontgrondingen in gebieden Aansluiting primaire waterkeringen waarbij minder dan 100.000 m³ ter plekke wordt ontgraven. Dit zijn de ontgrondingen waarvoor de gemeente bevoegd gezag is – boven deze grens valt de ontgroning onder de bevoegdheid van de provincie. Ontgrondingen in deze gebieden kunnen een negatief effect hebben voor de waterkerende functie van de in deze gebieden gelegen primaire waterkeringen. De gebieden met Aansluiting primaire waterkering zijn door de provincie aangewezen vanwege de waterstaatskundige betekenis. De regels zijn opgesteld met het oog op het beperken van de gevolgen van overstromingen in de gebieden met primaire waterkeringen. Dit is in lijn met artikel 5.47 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Artikel 5.x Oogmerken

Dit artikel beschrijft het doel van de regels die gesteld zijn in deze paragraaf. De regels zijn opgesteld ter bescherming van eventuele negatieve gevolgen van de ontgroning voor het behouden, beheren en herstellen van primaire waterkeringen. Om wateroverlast te voorkomen, is het van belang om activiteiten te weren die een negatief effect kunnen hebben op de waterkerende functie van de primaire waterkeringen.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen ontgroning

Dit artikel wijst de gevallen aan wanneer, met het oog op het beschermen van de waterkerende functie van primaire waterkeringen, ontgrondingen waarvoor de gemeente het bevoegd gezag is vergunningplichtig zijn. Er is een vergunningplicht ingesteld voor een ontgroning van minder dan 100.000 m³ in de gebieden Aansluiting primaire waterkering.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning ontgroning

Dit artikel beschrijft de aanvraagvereisten die behoren bij het indienen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit waarvoor de gemeente het bevoegd gezag is in het gebied Aansluiting primaire waterkering. Bij de aanvraag wordt een situatietekening of een ingetekende luchtfoto aangeleverd waarop de locatie van de activiteit zichtbaar is. De aanvraag moet ook een analyse van de risico's voor de stabiliteit van de kering bevatten. Daarnaast wordt een werkplan met daarin een omschrijving van de wijze waarop de ontgroning wordt afgewerkt toegevoegd. Met de tekeningen, de analyse en het werkplan kan de gemeente aan het waterschap advies vragen of de gevolgen voor het behoud van de waterkerende functie van de primaire waterkeringen acceptabel zijn.

Artikel 5.x Advies door het waterschap

Dit artikel bevat een adviesrecht van het waterschap. Het dagelijks bestuur van het waterschap is adviseur voor de omgevingsvergunning, gezien de kennis en expertise van het waterschap over de primaire waterkeringen en de daarbij te beschermen belangen.

Artikel 5.x Beoordelingsregel ontgroning

Dit artikel bevat een uitwerking van de beoordelingsregel naar aanleiding van de instructieregel van de provincie. Deze regel bepaalt dat een vergunning verleend kan worden op het moment dat de gemeente tot de conclusie komt dat de activiteit geen risico vormt voor de waterkerende functie van de primaire waterkeringen. Hierbij wordt gekeken naar de eventuele negatieve effecten van de ontgroning op de waterkerende functie.

3.15 Instructieregel Rivierbed

Artikel 5.48 van de OV bevat een instructieregel ter bescherming tegen overstroming. In aanvulling op de rijksregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn in de omgevingsverordening gebieden aangewezen (Krammer-Volkerak-Zoommeer, Noordwaard, Overdiepse Polder en de Dongemonding) waarbij aanvullende regels zijn opgenomen vanwege het realiseren van een adequate bescherming tegen hoogwater. Een Rivierbed is het gebied vanaf de buitenkruinlijn van een primaire waterkering in de richting van de rivier, veelal de uiterwaarden van de grote rivieren. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft aan dat alleen bestemmingen zijn toegestaan die geen feitelijke belemmering vormen voor de vergroting van de afvoercapaciteit van de rivier en leiden tot een zo gering mogelijke waterstandverhoging of afname van het bergend vermogen. Uit oogpunt van rivierbelang (rekening houdend met het stroomvoerend en bergend vermogen) is in sommige situaties bebouwing niet bezwaarlijk. De provincie vindt het van belang om ook rekening te houden met de bijzondere situatie dat er in het rivierbed van overheidswege geen bescherming tegen overstroming wordt geboden. Daarom is het vanuit veiligheidsoverwegingen belangrijk dat er geen activiteiten in het rivierbed worden toegelaten die een gevaarlijke situatie opleveren voor de toekomstige gebruikers. Daarom moet de gemeente in het omgevingsplan in het gebied Rivierbed regels opnemen ter bescherming tegen overstroming als dit plan voorziet in de ontwikkeling van gebruiks- of bouwactiviteiten in het Rivierbed. Een voorbeeld van een regel die de gemeente ter uitvoering van deze instructieregel kan opnemen is een algemene regel over een minimaal vloerpeil en voldoende veilige evacuieroutes bij overstroming. Het is aan te raden om deze eisen af te stemmen met het waterschap. In het omgevingsplan kunnen, met het oog op deze instructieregel, ook regels worden opgenomen over het bouwen van een bouwwerk of het oprichten van een gebouw.

3.15.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel x.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het oprichten van gebouwen in het gebied Rivierbed.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op:

- a. een adequate hoogwaterbescherming; en
- b. het beperken van de risico's van overstromingen voor mens en dier.

Artikel 5.x Algemene regel minimaal vloerpeil

1. Met het oog op een adequate hoogwaterbescherming worden gebouwen alleen opgericht in het gebied Rivierbed als de begane grond vloer op minimaal <x> cm boven NAP komt te liggen.
2. Met het oog op het beperken van de risico's van overstromingen heeft het gebied waar de gebouwen worden opgericht op ten minste drie plaatsen veilige evacuieroutes voor mensen en dieren ten tijde van overstromingen.
4. Ten minste X % van de gebouwen heeft een verdieping die geheel boven de maximale overstroombare diepte ligt.

3.15.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

De gemeente kan deze toelichting overnemen in de toelichting bij het omgevingsplan.

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is een aanvulling op de rijksregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en vormt een uitwerking van de instructieregel uit artikel 5.48 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant. Deze paragraaf bevat algemene regels voor het oprichten van gebouwen in het gebied Rivierbed. Uit oogpunt van rivierbelang (rekening houdend met het stroomvoerend en bergend vermogen) is in sommige situaties bebouwing niet bezwaarlijk. Maar ook in deze situaties is afdoende bescherming tegen (de risico's van) overstroming nodig.

Artikel 5.x Oogmerken

Dit artikel beschrijft het doel van de regels die gesteld zijn in deze paragraaf. De regels zijn opgesteld ter bescherming van mensen en dieren tegen de risico's van overstromingen. In de gebieden Rivierbed is het van groot belang om een adequate hoogwaterbescherming en veiligheid bij daadwerkelijke overstromingen te bieden.

Artikel 5.x Algemene regels

Dit artikel bevat de voorschriften die gelden bij het oprichten van gebouwen in het gebied Rivierbed. Bij deze bebouwing moet een adequate hoogwaterbescherming worden geboden. Om deze reden zijn de algemene regels in dit artikel opgesteld. Om te zorgen dat water niet (of niet direct) in gebouwen kan stromen, moet de begane grond vloer van die gebouwen voldoende hoog worden gelegd. In dit artikel is het minimale niveau van de begane grond vloer voorgeschreven. Daarnaast kan er pas gebouwd worden als er voldoende vluchtmogelijkheden zijn. De impact van een mogelijke overstroming is groot, en vaak zal er niet genoeg tijd zijn voor een evacuatie naar veilige gebieden. Vooral in dichtbevolkte gebieden is er veel tijd nodig om iedereen te evacueren. Het schuilen op hogere verdiepingen is dan de meest veilige optie. Daarom is in deze algemene regel ook de eis gesteld dat ten minste X % van de gebouwen een verdieping heeft die geheel boven de maximaal overstroombare diepte ligt.

3.16 Instructieregel Regionale waterberging

Onder meer langs beken en rivieren zoals de Dommel zijn gebieden voor regionale waterberging aangewezen. Via artikel 5.49 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant wordt van de gemeenten gevraagd om in deze gebieden te zorgen dat er geen bouwactiviteiten worden toegelaten. Ook moeten er beperkingen worden gesteld aan het ophogen van gronden en het aanleggen van kaden, zodat het waterbergend vermogen van dat gebied wordt behouden. Het artikel wordt nog voor inwerkingtreding van de Omgevingswet aangevuld, zodat ontwikkelingen die het waterbergend

vermogen van het gebied beperken alleen mogelijk kunnen worden gemaakt als reële alternatieven voor de beoogde ontwikkeling ontbreken en uit overleg met het waterschap blijkt dat hiertegen geen bezwaren bestaan.

In onderstaand voorbeeld is dit uitgewerkt voor de activiteit bouwen.

De waterschappen zorgen voor de verankering van de afspraken over waterberging in waterbergingszones en reserveringszones in de omgevingsplannen. Uitgangspunt daarbij is dat compenserende waterberging in dezelfde planwijziging wordt opgenomen en er geen afwenteling optreedt naar plaats of tijd.

3.16.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het bouwen van bouwwerken binnen het Gebied regionale waterberging.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op:
 - a. bouwwerken ten behoeve van de waterberging, als deze niet hoger zijn dan 2 m; en
 - b. de uitbreiding van een bestaand bouwwerk, als het oppervlak van het bouwwerk daarvoor niet toeneemt.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het behoud van de bergingscapaciteit in het Gebied regionale waterberging.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen bouwactiviteiten

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een bouwactiviteit te verrichten in het Gebied regionale waterberging.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning bouwactiviteiten

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit worden, in aanvulling op artikel x.x, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een situatietekening of ingetekende luchtfoto met daarop de locatie van de activiteit;
- b. een onderbouwing waarom reële alternatieven voor de bouwactiviteit ontbreken; en
- c. een beschrijving van de maatregelen die worden getroffen om negatieve gevolgen voor het waterbergend vermogen te voorkomen of te compenseren.

Artikel 5.x Beoordelingsregel omgevingsvergunning bouwactiviteiten

De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als:

- a. de bouwactiviteit niet leidt tot afname van het waterbergend vermogen in het Gebied regionale waterberging; en
- b. het waterschap geen bezwaar heeft tegen het verlenen van de omgevingsvergunning.

3.16.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op bouwactiviteiten in het Gebied regionale waterberging. De aangewezen gebieden zijn bedoeld om overtollig water tijdelijk te bergen als het regionale watersysteem te weinig bergings- of afvoercapaciteit heeft. Deze gebieden moeten daarom vrij blijven

van nieuwe bebouwing. De regels in deze paragraaf gelden niet voor uitbreidingen van bestaande bebouwing die niet leidt tot toename van het oppervlak van het bouwwerk. Dergelijke bouwactiviteiten hebben immers geen invloed op het bergende vermogen. Voorbeelden hiervan zijn dakkappen, dakramen, dakopbouwen en zonnepanelen. Verder zijn ook de uitzonderingen van artikel 2.29 van het Besluit bouwwerken leefomgeving van toepassing. Volgens dat artikel mag een omgevingsplan geen regels stellen over bouwwerken zoals tuinmeubilair, erf- of perceelafscheidingsvlaggenmasten en antenne-installaties.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gericht op het behouden van het waterbergend vermogen van het Gebied regionale waterberging. Deze waterberging is nodig om de kans op overstroming en wateroverlast tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Binnen dit gebied gelden meer beperkingen dan in de Reserveringsgebieden waterberging (zie volgende paragraaf), omdat deze gebieden concreet nodig zijn om wateroverlast tegen te gaan.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen bouwactiviteiten

Voor alle bouwactiviteiten in het Gebied regionale waterberging die niet onder een uitzondering vallen zoals opgenomen in het toepassingsbereik van deze paragraaf, is een omgevingsvergunning vereist. Aan de hand van de aanvraag van die omgevingsvergunning wordt, samen met het waterschap, nagegaan of de bouwactiviteit niet tot beperking van het waterbergend vermogen van het gebied leidt.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning bouwactiviteiten

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning moet de initiatiefnemer uitleggen waarom de bouwactiviteit echt nodig is. Er mogen geen reële alternatieven voor de bouwactiviteit bestaan. Het wordt afgeraden om op deze locaties te investeren. Er bestaat een groter risico op wateroverlast die in de toekomst alleen maar groter wordt. Daarnaast moet worden onderbouwd welke maatregelen worden getroffen om negatieve gevolgen voor het waterbergend vermogen te voorkomen of te compenseren.

Artikel 5.x Beoordelingsregel omgevingsvergunning bouwactiviteiten

De omgevingsvergunning kan alleen worden verleend als er geen nadelig effect is op het waterbergend vermogen in het gebied. Het waterschap beoordeelt of de voorgestelde maatregelen afdoende zijn. Als het waterschap niet akkoord is met de voorgestelde maatregelen, wordt de omgevingsvergunning geweigerd.

3.17 Instructieregel Reservering waterberging

Naast de gebieden voor regionale waterberging, zijn ook reserveringsgebieden voor waterberging aangewezen. In deze gebieden zijn, na een afweging van de belangen, meer activiteiten mogelijk dan in het Gebied regionale waterberging. Artikel 5.50 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant bepaalt dat, als het omgevingsplan in dit gebied een gebruiks- of bouwactiviteit mogelijk maakt, een onderbouwing wordt gegeven van de wijze waarop de geschiktheid van het gebied voor waterberging behouden blijft. Ontwikkelingen die het waterbergend vermogen van het gebied beperken kunnen alleen mogelijk worden gemaakt als reële alternatieven voor de beoogde ontwikkeling ontbreken en uit overleg met het waterschap blijkt dat hiertegen geen bezwaren bestaan. In onderstaand voorbeeld is dit uitwerkt voor de activiteit ophogen. Er zouden ook regels kunnen worden opgenomen over het bouwen van bouwwerken.

3.17.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het ophogen van gronden binnen het Gebied reservering waterberging.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op het ophogen van gronden bij normaal beheer en onderhoud.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het behoud van de toekomstige bergingscapaciteit in het Gebied reservering waterberging.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen bouwactiviteiten

Het is verboden zonder omgevingsvergunning gronden op te hogen in het Gebied reservering waterberging.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning bouwactiviteiten

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het ophogen van gronden worden, in aanvulling op artikel x.x, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een situatietekening of ingetekende luchtfoto met daarop de locatie van de activiteit;
- b. een beschrijving van de belangen die met de ophoging worden gediend;
- c. een beschrijving waarom reële alternatieven ontbreken; en

- d. een beschrijving van de maatregelen die worden getroffen om negatieve gevolgen voor het realiseren van de waterberging te voorkomen.

Artikel 5.x Beoordelingsregel omgevingsvergunning bouwactiviteiten

De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als:

- a. er geen onacceptabele nadelige gevolgen voor het toekomstige waterbergende vermogen zijn in verhouding tot de belangen die worden gediend met het ophogen; en
- b. het waterschap geen fundamentele bezwaren heeft tegen het verlenen van de omgevingsvergunning.

3.17.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het ophogen van gronden in het Gebied reservering waterberging. De aangewezen gebieden zijn bedoeld om in de (nabije) toekomst extra waterberging te creëren, om overtollig water tijdelijk te bergen als het regionale watersysteem te weinig bergings- of afvoercapaciteit heeft. De regels in deze paragraaf gelden niet voor ophogen dat nodig is voor normaal beheer en onderhoud (zoals het egaliseren van agrarische percelen of het herstellen van de ontwerphoogte van wegen of tuinen).

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gericht op het behouden van de toekomstige bergingscapaciteit in het Gebied reservering waterberging. Deze waterberging is naar verwachting nodig om de kans op overstroming en wateroverlast tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Binnen dit gebied gelden minder beperkingen dan in het Gebied regionale waterberging (zie vorige paragraaf), omdat dat laatste gebied nu al nodig is om wateroverlast tegen te gaan.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen bouwactiviteiten

Voor alle ophogingen in het Gebied reservering waterberging die niet onder een uitzondering vallen zoals opgenomen in het toepassingsbereik van deze paragraaf, is een omgevingsvergunning vereist. Aan de hand van de aanvraag van die omgevingsvergunning wordt, samen met het waterschap, nagegaan of de activiteit plaats kan vinden en waar compensatie plaats zou moeten vinden.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning bouwactiviteiten

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning moet de initiatiefnemer uitleggen waarom de ophoging echt nodig is. Er mogen geen reële alternatieven voor de ophoging bestaan. Verder moet worden onderbouwd welke belangen met de ophoging worden gediend en welke maatregelen worden getroffen om negatieve gevolgen voor het waterbergend vermogen te voorkomen of te compenseren.

Artikel 5.x Beoordelingsregel omgevingsvergunning bouwactiviteiten

De omgevingsvergunning kan alleen worden verleend als de voordelen van het ophogen opwegen tegen de nadelige effecten op het waterbergend vermogen in het gebied. Het waterschap beoordeelt deze belangenafweging en kijkt in hoeverre de voorgestelde maatregelen helpen om de nadelige gevolgen te beperken. Als het waterschap geen fundamentele bezwaren heeft, wordt de omgevingsvergunning geweigerd.

3.18 Instructieregel Duurzame stedelijke ontwikkeling

Stedelijke ontwikkelingen moeten duurzaam zijn en passen binnen de regionale afspraken die de provincie met de gemeenten heeft gemaakt. Als een omgevingsplan een stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, moet de gemeente daarbij een onderbouwing geven dat aan deze eisen wordt voldaan. Dit wordt geborgd met de instructieregel in artikel 5.55 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant. Onderdeel van de duurzaamheidseisen is dat er rekening wordt gehouden met klimaatverandering, waaronder het tegengaan van hittestress en voldoende ruimte voor de opvang van water. Deze eisen kunnen worden vertaald naar de initiatiefnemer/ projectontwikkelaar, in de vorm van rechtstreeks werkende regels in het omgevingsplan. Onderstaande voorbeeldregels zijn in lijn met de voorbeelden die het Rijk heeft opgenomen in de *Handreiking decentrale regelgeving voor klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen, inrichten en beheren*. Daarnaast kan gekeken worden naar de Landelijke maatlat voor een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving. In het omgevingsplan kunnen ook regels worden uitgewerkt voor het oprichten van gebouwen.

3.18.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

De paragraaf is van toepassing op het bouwen van gebouwen in het gebied Duurzame stedelijke ontwikkeling.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op de klimaatbestendige inrichting van het gebied, waaronder het tegengaan van hittestress en voldoende ruimte voor de opvang van water.

Artikel 5.x Algemene regels klimaatadaptief inrichten

1. Met het oog op het beperken van hittestress worden bij nieuwbouw van een hoofdgebouw <x> bomen aangeplant en in stand gehouden.
2. De bomen hebben 10 jaar na aanplant een gesloten bladerdek met een oppervlak van ten minste <y> m², bestaan uit inheemse soorten die zijn afgestemd op de lokale omstandigheden en zijn ingepast in het omliggende landschap.
3. Met het oog op het beperken van wateroverlast heeft een perceel in <werkingsgebied> een hemelwaterberging met een minimale capaciteit van <x> l per m² verhard oppervlak.
4. De hemelwaterberging wordt zo ontworpen en in stand gehouden dat deze tussen <y> en <z> uur weer volledig beschikbaar is.
5. De hoeveelheid hemelwater die niet kan worden geborgen, kan worden geloosd op het openbare riool of de openbare weg.

3.18.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik en 5.x Oogmerken

In lijn met de instructieregels van artikel 5.55 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant, stelt deze paragraaf eisen aan de klimaatadaptieve inrichting van stedelijke ontwikkelingen.

Artikel 5.x Algemene regels klimaatadaptief inrichten

Met het oog op de leefbaarheid van de stad bij hittegolven is het van belang om voldoende schaduw te hebben. Het aanplanten en in stand houden van bomen is van essentieel belang voor het creëren van voldoende schaduw. Met het eerste lid van dit artikel wordt geborgd dat bij het bouwen van een nieuw hoofdgebouw bomen worden aangeplant. Hieronder valt ook de sloop en herbouw van een hoofdgebouw.

In het tweede lid is de eis opgenomen dat die bomen na 10 jaar een aaneengesloten bladerdek moeten hebben van ten minste <x> m², zodat de bomen binnen afzienbare tijd voldoende schaduw opleveren.

De regel verplicht ook om de aangeplante bomen in stand te houden. Dit betekent dat er al bij de aanplant van de bomen aandacht moet worden besteed aan een duurzame groeiplaats, waarin een goede wortelontwikkeling mogelijk is. Het is niet de bedoeling dat (wortels van) bomen na een paar jaar weg moeten worden gehaald vanwege gebrek aan ondergrondse ruimte.

Via de regel in het derde lid om bij bebouwing een minimale waterbergingscapaciteit van <x> liter per vierkante meter bebouwd oppervlak aan te leggen en in stand te houden, wordt hemelwater langer vastgehouden op eigen terrein. Een capaciteit van <x> l per m² betekent dat voor een perceel met een totaal bebouwd oppervlak van 100 m² moet worden voorzien in een vorm van waterberging met een totale capaciteit van <x maal 100> liter. De benodigde waterbergingscapaciteit kan op verschillende manieren worden gerealiseerd. Voorbeelden zijn de aanleg van een bergingsvoorziening met een hemelwatergebruikstelsel, het ingraven van infiltratiekratten of een grindbed, het aanleggen van een verdiept gedeelte in de tuin, het aanleggen of verbreden van een watergang of het aanleggen van een groen dak. Een combinatie van waterbergende voorzieningen is ook mogelijk. Met een hemelwatergebruikstelsel kan onder meer het toilet worden doorgespoeld of in de tuin worden beregend. Opgevangen regenwater kan zelfs in bedrijfsprocessen worden gebruikt als grondstof (denk aan de levensmiddelenindustrie).

Voor het beperken van wateroverlast is het essentieel dat de hemelwaterberging binnen afzienbare tijd na een bui weer beschikbaar is voor het opvangen van de volgende bui. Daarom is in het vierde lid bepaald dat de hemelwaterberging binnen een termijn van <y> tot <z> uur weer beschikbaar moet zijn. Dit kan bijvoorbeeld door de hemelwaterberging als infiltratievoorziening in te richten, zodat het opgevangen water langzaam in de bodem zakt.

3.19 Instructieregel Teeltbedrijf

De instructieregel voor teeltbedrijven (artikel 5.68 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant) bepaalt onder meer dat de bouw of uitvoering van permanente teeltondersteunende voorzieningen is toegestaan tot ten hoogste 3 hectare. In afwijking daarvan kan een groter oppervlak aan permanente teeltondersteunende voorzieningen worden toegestaan, als:

- rekening is gehouden met functie van het gebied voor klimaatadaptieve maatregelen;
- de effecten van de ontwikkeling op het water- en bodemsysteem en omliggende waarden worden afgewogen; en
- maatregelen worden getroffen en geborgd waardoor de ontwikkeling bijdraagt aan een waterrobuuste inrichting van het gebied en een verstoring van de hydrologische situatie ter plaatse wordt gemitigeerd.

Bij de afweging van de effecten op het water- en bodemsysteem is uitgangspunt dat de ontwikkeling altijd ten minste twee soorten bodemdiensten levert, uit de volgende vier categorieën:

1. productiediensten;
2. regulerende diensten;
3. culturele diensten; en
4. ondersteunende diensten.

In onderstaande voorbeeldregels is een uitwerking opgenomen van deze afwijkmogelijkheid. Daarnaast kan voor uitwerking van activiteiten in het omgevingsplan gedacht worden aan containervelden, trayvelden voor aardbeien en permanente/meerjarige netten.

3.19.1 Voorbeeldregels omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het aanleggen en behouden van permanente teeltondersteunende voorzieningen in het Landelijke gebied.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gericht op:

- a. het bevorderen van klimaatadaptatie;
- b. het behouden en versterken van het water- en bodemsysteem, waaronder de waterrobuustheid; en
- c. het versterken van bodemdiensten.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen teeltondersteunende voorzieningen

Het is verboden zonder omgevingsvergunning permanente teeltondersteunende voorzieningen aan te leggen en te behouden, als de oppervlakte daarvan meer is dan 3 ha.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning teeltondersteunende voorzieningen

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor permanente teeltondersteunende voorzieningen worden, in aanvulling op artikel x.x, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een gedetailleerde situatietekening of ingetekende luchtfoto met daarop de locatie van de activiteit;
- b. een beschrijving van de voorzieningen die worden aangelegd;
- c. een beschrijving van de effecten van de voorzieningen op het water- en bodemsysteem en omliggende waarden;
- d. de maatregelen die worden getroffen voor een waterrobuuste inrichting;
- e. de maatregelen die worden getroffen om de effecten op de hydrologische situatie te beperken of te mitigeren; en
- f. een beschrijving van de bodemdiensten die met de teeltondersteunende voorzieningen worden geleverd.

Artikel 5.x Beoordelingsregel omgevingsvergunning teeltondersteunende voorzieningen

1. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als:
 - a. de nadelige gevolgen van de teeltondersteunende voorzieningen voor het water- en bodemsysteem, de klimaatadaptieve maatregelen in het gebied en de andere waarden in het gebied niet onevenredig zijn;
 - b. de voorgestelde maatregelen een positieve bijdrage leveren aan de waterrobuuste inrichting van het gebied en het voorkomen van negatieve effecten op de hydrologische situatie; en
 - c. de teeltondersteunende voorzieningen in ieder geval aantoonbaar bijdragen aan ten minste twee van de volgende bodemdiensten:
 1. productiediensten;
 2. regulerende diensten;
 3. culturele diensten; en
 4. ondersteunende diensten.

2. Aan de omgevingsvergunning worden voorschriften verbonden die waarborgen dat de maatregelen en diensten worden gerealiseerd.

Artikel 5.x Verbod grote teeltondersteunende voorzieningen

Binnen het Gebied aardkundige waarden worden geen permanente teeltondersteunende voorzieningen aangelegd van meer dan 3 ha.

3.19.2 Voorbeeld toelichtingen omgevingsplan

Artikel 5.x Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het aanleggen en behouden van teeltondersteunende voorzieningen in het Landelijke gebied en geeft invulling aan de provinciale instructieregel over dergelijke voorzieningen.

Artikel 5.x Oogmerken

De regels in deze paragraaf zorgen er voor dat het aanleggen en in stand houden van teeltondersteunende voorzieningen geen onacceptabele gevolgen hebben voor onder andere klimaatadaptieve maatregelen en het water- en bodemsysteem, waaronder de hydrologische situatie en de waterrobustheid van het gebied. Daarnaast zijn de regels gericht op het versterken van de bodemdiensten van het landelijke gebied.

Artikel 5.x Aanwijzing vergunningplichtige gevallen teeltondersteunende voorzieningen

Voor permanente teeltondersteunende voorzieningen met een oppervlakte van meer dan 3 ha is een omgevingsvergunning vereist. Bij deze omvang van de teeltondersteunende voorzieningen is een voorafgaande toets van de aanvaardbaarheid in relatie tot water, bodem, klimaat en overige waarden gewenst.

Artikel 5.x Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning teeltondersteunende voorzieningen

Dit artikel bevat de aanvraagvereisten voor de omgevingsvergunning, zodat de gemeente kan toetsen of de teeltondersteunende voorzieningen bijdragen aan de gewenste ontwikkeling in het landelijke gebied. Voor nadere uitleg over de verschillende bodemdiensten wordt korthedshalve verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 5.68 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant. De initiatiefnemer kan een adviseur inschakelen die kan beoordelen wat de effecten op het water- en bodem systeem zijn.

Artikel 5.x Beoordelingsregel omgevingsvergunning teeltondersteunende voorzieningen

De gemeente kan de omgevingsvergunning verlenen als de teeltondersteunende voorzieningen per saldo een positieve bijdrage leveren aan de doelen voor klimaatadaptatie, het water- en bodemsysteem en de versterking van bodemdiensten. Voor deze beoordeling zal de gemeente overleggen met de provincie, zodat er een gedeeld beeld is over de waarde van het initiatief en de maatregelen die genomen worden om negatieve gevolgen te beperken. Het tweede lid van dit artikel stelt zeker dat de voorgestelde maatregelen en diensten daadwerkelijk worden gerealiseerd, door ze op te nemen als vergunningvoorschrift.

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
www.brabant.nl